

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/61 HATÁROZATA

(2018. december 19.)

a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK rendelet értelmében a közigazgatási ágazatban alkalmazandó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat, ágazati környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket megállapító ágazati referenciadokumentumról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről és a 761/2001/EK rendelet, a 2001/681/EK és a 2006/193/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁽¹⁾ és különösen annak 46. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1221/2009/EK rendelet arra kötelezi a Bizottságot, hogy az egyes gazdasági ágazatokra vonatkozó referenciadokumentumokat dolgozzon ki. Ezekben a dokumentumokban ismertetni kell a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot, a környezeti teljesítménymutatókat, valamint adott esetben a teljesítményszintek azonosítására szolgáló kiválósági referenciakövetelményeket és értékelési rendszereket. Az említett rendelet által létrehozott környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben nyilvántartásba vett vagy nyilvántartásba vételt kérelmező szervezetek kötelesek figyelembe venni ezeket a dokumentumokat a környezetvédelmi vezetési rendszerük kialakításakor és az említett rendelet IV. mellékletének megfelelően elkészített környezetvédelmi nyilatkozatukban vagy naprakész környezetvédelmi nyilatkozatukban a környezeti teljesítményük értékelésekor.
- (2) Az 1221/2009/EK rendelet előírta a Bizottság számára olyan munkaterv készítését, amelyben meghatározza azon ágazatok tájékoztató jellegű jegyzékét, amelyeket az ágazati és ágazatközi referenciadokumentumok elfogadása során kiemelt ágazatként fognak kezelni. „A szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 1221/2009/EK rendelet szerint ágazati és ágazatközi referenciadokumentumok elfogadása céljából az ágazatok tájékoztató jellegű jegyzékét meghatározó munkaterv elkészítése” című bizottsági közlemény⁽²⁾ a közigazgatási ágazatot a kiemelt ágazatok közé sorolta.
- (3) Az Unió különféle közigazgatásai által végzett tevékenységei sokféleségére tekintettel a közigazgatási ágazatra vonatkozó ágazati referenciadokumentumnak az ágazattal kapcsolatos alapvető környezetvédelmi kérdésekre kell összpontosítania. Az ágazatban alkalmazható legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok útján konkrét intézkedéseket kell azonosítani a még inkább körforgásos gazdaság előmozdítása érdekében az irodavezetés, az energia- és erőforrás-hatékonyság, a mobilitás, a földhasználat, a levegőtisztaság, a vízellátás és a hulladékgazdálkodás terén.
- (4) Ahhoz, hogy a szervezeteknek, a környezetvédelmi hitelesítőknél és másoknak elegendő idő álljon rendelkezésükre a közigazgatási ágazatra vonatkozó ágazati referenciadokumentum bevezetésére való felkészülésre, a rendelet hatálybalépését az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésétől számított 120 nappal el kell halasztani.

⁽¹⁾ HL L 342., 2009.12.22., 1. o.

⁽²⁾ HL C 358., 2011.12.8., 2. o.

- (5) Az e határozathoz csatolt ágazati referenciadokumentum kidolgozása során a Bizottság az 1221/2009/EK rendeletnek megfelelően konzultált a tagállamokkal és más érdekelt felekkel.
- (6) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 1221/2009/EK rendelet 49. cikkével létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 1221/2009/EK rendelet alkalmazásában a közigazgatási ágazatban alkalmazandó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat, ágazati környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket megállapító ágazati referenciadokumentumot az e határozathoz csatolt melléklet tartalmazza.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a határozatot 2019. május 18-tól kell alkalmazni.

Kelt Brüsszelben, 2018. december 19-én.

a Bizottság részéről

az elnök

Jean-Claude JUNCKER

MELLÉKLET

1. BEVEZETÉS

Ez az ágazati referenciadokumentum (ÁRD) egy, az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) által összeállított részletes tudományos és szakpolitikai jelentésen⁽¹⁾ alapul.

A jogi háttér

A közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszert (EMAS) 1993-ban az 1836/93/EGK tanácsi rendelet⁽²⁾ hozta létre és nyitotta meg a szervezetek önkéntes részvétele előtt. Az azóta eltelt időszakban az EMAS két alkalommal módosult jelentősen:

— az Európai Parlament és a Tanács 761/2001/EK rendelete⁽³⁾,

— az 1221/2009/EK rendelet révén.

A legutóbbi módosítás 2010. január 11-én lépett hatályba, és fontos új eleme az ágazati referenciadokumentumok kidolgozásáról rendelkező 46. cikk. Ezeknek a dokumentumoknak az adott ágazat legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatait, környezeti teljesítménymutatóit, valamint – szükség szerint – a különböző teljesítményszintek azonosítására szolgáló kiválósági referenciakövetelményeket és értékelési rendszereket kell leírniuk.

E dokumentum értelmezése és használata

A környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS) önkéntes részvételen alapuló rendszer azon szervezetek számára, amelyek elkötelezettek környezeti teljesítményük folyamatos javítása mellett. Ezen a kereten belül ez az ágazati referenciadokumentum ágazatspecifikus iránymutatást tartalmaz a közigazgatási ágazat számára, rámutat számos javítási lehetőségre, és ismerteti a bevált gyakorlatnak számító eljárásokat.

A dokumentumot az Európai Bizottság állította össze az érdekelték észrevételeinek felhasználásával. Egy ágazati szakértőkből és érdekeltekből álló műszaki munkacsoport a JRC vezetésével megvitatta, majd elfogadta a dokumentumban ismertetett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat, ágazati környezeti teljesítménymutatókat és kiválósági referenciakövetelményeket. A referenciakövetelményeket illetően megállapítást nyert, hogy azok hitelesen képviselik az ágazat legjobban teljesítő szervezetei által elért környezeti teljesítményszintet.

Az ÁRD célja ötletekkel és inspirációval, valamint gyakorlati és műszaki útmutatással segíteni és támogatni mindazon szervezeteket, amelyek javítani szeretnék környezeti teljesítményüket.

Az ÁRD elsősorban azoknak a szervezeteknek szól, amelyek az EMAS keretében már nyilvántartásba vannak véve, másodsorban azoknak, amelyek a jövőben kívánják magukat nyilvántartásba vettetni, harmadsorban pedig azoknak, amelyek környezeti teljesítményük javítása érdekében szeretnének többet megtudni a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokról. Ebből fakadóan e dokumentum célja a közigazgatásban működő összes szervezet támogatása abban, hogy a számára – akár közvetlenül, akár közvetett módon – releváns környezetvédelmi tényezőkre összpontosíthasson, illetve abban, hogy megismerhesse a legjobbnak tartott környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat, a környezeti teljesítményének mérésére alkalmas, az adott ágazat szempontjából releváns környezeti teljesítménymutatókat, valamint a kiválósági referenciakövetelményeket.

Miként vegyék figyelembe az EMAS keretében nyilvántartásba vett szervezetek az ÁRD-eket?

Az 1221/2009/EK rendelet értelmében az EMAS keretében nyilvántartásba vett szervezeteknek két különböző szinten kell figyelembe venniük az ÁRD-eket:

1. Akkor, amikor a környezeti állapotfelmérés eredményének fényében kidolgozzák és bevezetik környezetvédelmi vezetési rendszerüket (4. cikk (1) bekezdés b) pont);

⁽¹⁾ A tudományos és szakpolitikai jelentés nyilvánosan hozzáférhető a JRC internetes oldalain, a következő címen: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. Az ezen ágazati referenciadokumentumban rögzített, a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokra és azok alkalmazhatóságára vonatkozó megállapítások, illetőleg a konkrét környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények a tudományos és szakpolitikai jelentésben dokumentált megállapításokon alapulnak. A jelentés minden háttér-információt és műszaki részletet tartalmaz.

⁽²⁾ A Tanács 1836/93/EGK rendelete (1993. június 29.) az ipari vállalkozásoknak a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben való önkéntes részvételének lehetővé tételéről (HL L 168., 1993.7.10., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 761/2001/EK rendelete (2001. március 19.) a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételének lehetővé tételéről (HL L 114., 2001.4.24., 1. o.).

A szervezeteknek ebben az esetben az ágazati referenciadokumentum releváns elemeit a saját környezeti állapotfelmérésükben és környezeti politikájukban azonosított releváns környezeti tényezőkhöz kapcsolatos „környezeti célkitűzéseik” és „környezeti céljaik” meghatározása és felülvizsgálata keretében, valamint a környezeti teljesítményük javítása érdekében meghozandó intézkedések meghatározása során kell felhasználniuk.

2. Környezetvédelmi nyilatkozatuk készítésekor (4. cikk (1) bekezdés d) pont és 4. cikk (4) bekezdés).

- a) A szervezeteknek ebben az esetben az ÁRD-ben szereplő ágazatspecifikus környezeti teljesítménymutatókat azon mutatók⁽⁴⁾ meghatározásakor kell figyelembe venniük, amelyek alapján jelentést készítenek környezeti teljesítményükről.

A jelentés elkészítéséhez felhasznált mutatókat az ÁRD-ben javasolt mutatók alapján kell kiválasztani annak figyelembevételével, hogy azok mennyire relevánsak a szervezet környezeti állapotfelmérésében azonosított jelentős környezeti hatások szempontjából. Mindazonáltal csak a környezeti állapotfelmérésben azonosított legjelentősebb környezeti hatások szempontjából releváns mutatókat kell használni.

- b) A környezeti teljesítményre, valamint a környezeti teljesítménnyel kapcsolatos egyéb tényezőkre vonatkozó jelentés elkészítése során a környezetvédelmi nyilatkozatban a szervezeteknek meg kell említeniük, hogy a releváns legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat és – ha rendelkezésre állnak – kiválósági referenciakövetelményeket miként vették figyelembe.

Be kell mutatni, hogy a környezeti teljesítmény (további) javítását szolgáló intézkedések és lépések meghatározása és az esetleges kiemelt területek kijelölése során hogyan használták fel a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat és a kiválósági referenciakövetelményeket (amelyek az ágazat legjobban teljesítő szervezetei által elért környezeti teljesítményt képviselik). Ugyanakkor a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok alkalmazása vagy a kiválósági referenciakövetelmények teljesítése nem kötelező, mivel az EMAS keretében – annak önkéntes jellegéből adódóan – maguk az érintett szervezetek dönthetik el a költségek és a hasznok elemzése alapján, hogy ez számukra mennyire megvalósítható. Ez a megvalósíthatósági értékelés a közigazgatási szervek számára is szükséges, amelyekről gyakran megkövetelik, hogy jó példával járjanak elől.

A környezeti teljesítménymutatókhoz hasonlóan a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok és a kiválósági referenciakövetelmények relevanciáját és alkalmazhatóságát is a szervezetnek kell megítélnie a környezeti állapotfelmérésben azonosított jelentős környezeti hatások, valamint az anyagi és műszaki lehetőségek ismeretében.

Az ÁRD olyan elemeit (teljesítménymutatók, legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok, kiválósági referenciakövetelmények), amelyek a szervezet által a környezeti állapotfelmérésben azonosított jelentős környezeti hatások szempontjából nem relevánsak, nem kell sem jelenteni, sem bemutatni a környezetvédelmi nyilatkozatban.

Az EMAS-ban való részvételt folyamatnak kell tekinteni. Keretében a szervezetnek minden olyan alkalommal, amikor környezeti teljesítményén javítani kíván (és értékeli azt), célszerű áttekintenie az ÁRD egy-egy részterülettel foglalkozó szakaszát, hogy abból merítsen ötleteket a következő lépésben kezelendő kérdéshez.

Az EMAS környezetvédelmi hitelesítő ellenőrizni fogja, hogy a szervezet a környezetvédelmi nyilatkozatának elkészítésekor figyelembe vette-e, illetőleg hogyan vette figyelembe az ÁRD-t (1221/2009/EK rendelet 18. cikk (5) bekezdés d) pont).

Az akkreditált környezetvédelmi hitelesítők az ellenőrzés során bizonyítékokat fognak kérni a szervezettől arra vonatkozóan, hogy az ÁRD elemei közül hogyan választották ki és vették figyelembe a számukra a környezeti állapotfelmérés fényében relevánsakat. Az ÁRD-ben bemutatott kiválósági referenciakövetelmények teljesülését nem fogják ellenőrizni, azt viszont igen, hogy a szervezet hogyan követte az ÁRD útmutatásait a teljesítménymutatók kiválasztása és azon önkéntes intézkedések meghatározása során, amelyek végrehajtása révén javítható a szervezet környezeti teljesítménye.

⁽⁴⁾ A rendelet IV. mellékletének B. e) pontja úgy rendelkezik, hogy a környezetvédelmi nyilatkozatnak tartalmaznia kell „a szervezetről rendelkezésre álló teljesítményadatok összegzés[ét,] összehasonlítva a környezeti célokkal és célkitűzésekkel, tekintettel a jelentős környezeti hatásokra. Jelentést kell készíteni az alapmutatókról és a C. szakaszban meghatározott egyéb létező releváns környezeti teljesítményi mutató[k]ról.” A IV. melléklet C. szakasza értelmében „minden szervezet évente jelentést készít a környezetvédelmi nyilatkozatában pontosabban meghatározott környezeti tényezőkhöz kapcsolódó teljesítményéről is, és ha rendelkezésre állnak, figyelembe veszi a 46. cikkben említett ágazati referenciadokumentumokat.”

Az EMAS és az ÁRD önkéntes jellegére való tekintettel nem szabad a szervezetekre aránytalan terheket róni az ilyen bizonyítékok bemutatása terén. A környezetvédelmi hitelesítők nem kérhetik a szervezettől különösen, hogy indokolja meg, a környezeti állapotfelmérés eredményeire való tekintettel miért nem vett figyelembe egy adott, az ÁRD-ben szereplő bevált gyakorlatot, ágazatspecifikus teljesítménymutatót vagy kiválósági referenciakövetelményt. Azonban tehetnek javaslatot további olyan elemekre, amelyekkel a szervezet a környezeti teljesítmény folyamatos javítása melletti elkötelezettsége jegyében a jövőben foglalkozhat.

Az ágazati referenciadokumentum felépítése

Az ágazati referenciadokumentum négy fejezetre tagolódik. Az 1. fejezet bemutatja az EMAS jogi háttérét és a dokumentum használatának módját, míg a 2. fejezet ezen ÁRD alkalmazási területét határozza meg. A 3. fejezet a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat⁽⁵⁾ ismerteti röviden, kitérve azok alkalmazhatóságára. Amennyiben egy adott legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlathoz meghatározásra kerültek ágazatspecifikus környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények, ezek is bemutatásra kerülnek. Ugyanakkor nem lehetett minden legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlathoz kiválósági referenciakövetelményt meghatározni, mivel egyes területeken korlátozott adatok álltak rendelkezésre vagy a speciális körülmények (helyi éghajlat, helyi gazdaság, helyi társadalom, a közigazgatás felelősségi körei stb.) olyan mértékben eltértek, hogy a kiválósági referenciakövetelmény nem lett volna értelmezhető. Azok a mutatók és referenciakövetelmények, amelyek több legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlathoz is kapcsolhatók, többször is szerepelnek a szövegben. Végül a 4. fejezet egy átfogó táblázatban sorra veszi a legfontosabb környezeti teljesítménymutatókat, valamint a hozzájuk tartozó magyarázatokat és kiválósági referenciakövetelményeket.

2. HATÁLY

Ez az ÁRD a közigazgatási ágazat tevékenységének környezeti teljesítményével foglalkozik. Ebben a dokumentumban a közigazgatási ágazat főleg a következő NACE-kódokhoz tartozó szervezeteket foglalja magában (a gazdasági tevékenységeknek az 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽⁶⁾ megállapított statisztikai osztályozása alapján):

— NACE-kód (84): Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás.

E dokumentum célcsoportját az ezen NACE-kódok alatt nyilvántartásba vett szervezetek képezik.

Ezenkívül az ebben az ÁRD-ben bemutatott legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok inspirációul szolgálhatnak más szervezetek – például az állami vállalatok vagy a közigazgatási szervek nevében szolgáltatást nyújtó magánvállalkozások – számára is. Ezek – többek között – az alábbi NACE-kódok alá tartozhatnak:

— NACE-kód (2): Erdőgazdálkodás és fakitermelés;

— NACE-kód (36): Víztermelés, -kezelés, -ellátás;

— NACE-kód (37): Szennyvíz gyűjtése, kezelése;

— NACE-kód (38): Hulladékgyűjtés, -kezelés, -ártalmatlanítás; hulladékanyag hasznosítása;

— NACE-kód (39): Szennyződésmesítés, egyéb hulladékkezelés;

— NACE-kód (41.2): Lakó- és nem lakó épület építése;

— NACE-kód (49.3.1): Városi, elővárosi, város-térségi szárazföldi személyszállítás.

⁽⁵⁾ Az egyes bevált gyakorlatok részletes leírása, és az alkalmazásukra vonatkozó gyakorlati útmutatás a JRC által készített tudományos és szakpolitikai jelentésben olvasható, amely elérhető a következő internetes oldalon: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. Az érdeklődők itt további információkat találnak az ezen ÁRD-ben bemutatott bevált gyakorlatokról.

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.).

Ez az ÁRD számos olyan szemponttal foglalkozik, amelyek mindenféle típusú közigazgatásra nézve relevánsak; ilyen például az irodák környezeti teljesítménye, a középületek energiahatékonysága és a zöld közbeszerzés (lásd a 3.1., 3.2.5., 3.2.7., 3.2.8., 3.2.10. és 3.11. szakaszt). Az összes helyi, regionális, országos és nemzetközi közigazgatás számára célszerű lehet a dokumentum e szakaszainak tanulmányozása.

Ugyanakkor egy közigazgatás hatékony környezetgazdálkodásának a közigazgatás fő tevékenységével is foglalkoznia kell, ahol a legnagyobb környezeti előnyök érhetők el. E dokumentum célja, hogy könnyebbé tegye ezt a feladatot a helyi hatóságok és önkormányzatok⁽⁷⁾ számára azzal, hogy a szerepükhöz releváns bevált gyakorlatokra és az általuk a lakosságnak közvetve vagy közvetlenül nyújtott szolgáltatásokra (például szennyvíztisztítás, helyi tömegközlekedés) összpontosít. Különös figyelmet fordít a helyi hatóságokra, mivel ezek alkotják az uniós közigazgatás legnagyobb részét, és helyi szinten van a leginkább lehetőség a reprodukálhatóságra és a bevált gyakorlatokból való tanulásra.

A főbb környezeti tényezőket, a kapcsolódó környezeti terheléseket és a dokumentum releváns szakaszait az alábbi táblázat ismerteti. A felsorolt tényezők az ágazat szempontjából legrelevánsabbnak tartott környezeti tényezők. Ugyanakkor azt, hogy az egyes közigazgatásoknak mely környezeti tényezőkkel kell foglalkozniuk, eseti alapon kell meghatározni. Az alábbi táblázatban nincsenek megkülönböztetve a közvetlen és közvetett környezeti tényezők, mivel a házon belül elvégzett és a kiszervezett műveletek minden esetben mások. Ezenfelül számos környezeti tényező közvetlennek és közvetettnek is tekinthető, mivel ezek nemcsak közvetlenül a közigazgatás tevékenységeire, hanem a közigazgatás által igazgatott vagy kiszolgált területen lévő lakosok, vállalatok és szervezetek összes tevékenységére is vonatkoznak.

A közigazgatások számára legrelevánsabb környezeti tényezők és terhelések, valamint azok kezelésének módja ebben a dokumentumban

Környezeti tényező	Kapcsolódó főbb környezeti terhelés	Az ÁRD vonatkozó szakaszai
Irodák működtetése	Szilárd hulladék keletkezése Vízfelhasználás Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂) Légköri kibocsátások (CO, SO ₂ , NO _x , lebegő részecskék stb.) Erőforrás-felhasználás	3.1. szakasz
Az igazgatott területen az energiafogyasztás irányítása és a saját energiafogyasztás kezelése	Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂)	3.2. szakasz
A mobilitás és/vagy tömegközlekedés irányítása	Légköri kibocsátások (CO, SO ₂ , NO _x , lebegő részecskék stb.) Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂)	3.3. szakasz

⁽⁷⁾ Ebben az EMAS ÁRD-ben a „helyi hatóságok” és az „önkormányzatok” kifejezések szinonimáknak tekintendők, és az állampolgárokat helyi szinten irányító és számukra helyi szinten szolgáltatásokat nyújtó állami szervekre vonatkoznak.

Környezeti tényező	Kapcsolódó főbb környezeti terhelés	Az ÁRD vonatkozó szakaszai
Földhasználat megtervezése és a városi zöld területek kezelése	Földhasználat A biológiai sokféleség csökkenése	3.4. és 3.5. szakasz
A zaj és a környezeti levegő minőségének kezelése	Légköri kibocsátások (CO, SO ₂ , NO _x , lebegő részecskék stb.) Zajkibocsátás	3.6. és 3.7. szakasz
Hulladékgazdálkodás	Szilárd hulladék keletkezése	3.8. szakasz
Ivóvízellátás	Vízfelhasználás	3.9. szakasz
Szennyvíztisztítás irányítása	Vízbe történő kibocsátások (BOI, KOI, mikroszennyezők stb.) Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂)	3.10. szakasz
Áruk és szolgáltatások beszerzése	Szilárd hulladék keletkezése Vízfelhasználás Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂) Légköri kibocsátások (CO, SO ₂ , NO _x , lebegő részecskék stb.) Erőforrás-felhasználás	3.11. szakasz
A lakosok és vállalkozások környezeti viselkedésének előmozdítása	Szilárd hulladék keletkezése Vízfelhasználás Energiafogyasztás, ÜHG-kibocsátás (CO ₂) Légköri kibocsátások (CO, SO ₂ , NO _x , lebegő részecskék stb.) Vízbe történő kibocsátások (KOI, BOI, mikroszennyezők stb.) Erőforrás-felhasználás	3.12. szakasz

A 3. fejezetben ismertetett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat jelölték meg azoknak a legrelevánsabb technikáknak, fellépéseknek és intézkedéseknek, amelyeket a közigazgatások végrehajthatnak az alábbi táblázatban felsorolt egyes környezeti tényezőkhöz kapcsolódó környezeti teljesítményük javítása érdekében. Az azonosítás során figyelembe vették az állami szervek – magánvállalkozásokéval összehasonlított – konkrét kihívásait és lehetőségeit. Idetartoznak többek között a következők:

- szigorúbb beszerzési eljárások;
- szigorú finanszírozási szabályok;
- hosszabb idő rendelkezésre állása a döntések végrehajtására;

- örökölt infrastruktúra;
- korlátozott költségvetés;

de ide tartozik még:

- a hosszabb megtérülési idő elfogadásának lehetősége;
- olyan választások előnyben részesítésének lehetősége, amelyek pénzügyi előnyök helyett társadalmi hasznot hoznak;
- a személyi állomány állandósága;
- méretgazdaságosság lehetősége a különböző helyi, regionális és országos közigazgatási szervek közötti együttműködés esetében.

Az ebben a dokumentumban ismertetett bármelyik legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat végrehajtásának mérlegelésekor a helyi hatóságoknak át kell gondolniuk a konkrét kihívásaikat és azt, hogyan használják ki a rendelkezésre álló egyes lehetőségeket ⁽⁸⁾.

3. LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK, KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNYMUTATÓK ÉS KIVÁLÓSÁGI REFERENCIAKÖVETELMÉNYEK A KÖZIGAZGATÁSI ÁGAZATBAN

3.1. A fenntartható irodákra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz az irodán alapuló tevékenységeket végző valamennyi közigazgatásra vonatkozik.

3.1.1. Az energiafelhasználás kezelése és minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az energiagazdálkodásnak a közigazgatás által birtokolt vagy kezelt irodákban a PDCA-ciklus (plan – tervezés, do – cselekvés, check – ellenőrzés, act – beavatkozás) elvei szerinti bevezetése az alábbiak segítségével:

- az energiafelhasználási adatok gyakori összegyűjtése vagy állandó nyomon követése; az adatok az épület szintjén, épületterületenként (pl. váró, irodák, étkezdé/kávézó), az energiaforrás típusa (pl. földgáz, villamos energia) és a végfelhasználási kategória (pl. világítás, helyiségek fűtése) szerint gyűjthetők;
- adatok elemzése, célok kitűzése, referenciakövetelmények azonosítása, valamint ezek felhasználása a tényleges energiafelhasználási hatékonysággal való összehasonlításra;
- stratégia és cselekvési terv meghatározása az irodaépület energiahatékonyságának javítására (lásd a 3.2.5., 3.2.7. és 3.2.8. szakaszt).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat széles körben alkalmazható a közigazgatási szervek által birtokolt vagy kezelt irodaépületekre. Ugyanakkor az ennek a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak a végrehajtásából eredően esetlegesen felmerülő intézkedések bérelt épületek esetében korlátozottabbak lehetnek.

⁽⁸⁾ Az egyes legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokhoz kapcsolódó konkrét kihívásokat és lehetőségeket vagy közvetlenül ebben a dokumentumban, vagy a JRC által közzétett tudományos és szakpolitikai jelentésben található, a gyakorlatok alkalmazására vonatkozó gyakorlati útmutatásban tárgyalják, amely a következő internetes oldalon érhető el: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/documents/PublicAdminBEMP.pdf>. A szervezetek az ezen ÁRD-ben bemutatott bevált gyakorlatok jobb megértése érdekében tanulmányozhatják a gyakorlati útmutatást.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i1) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves energiafogyasztás ⁽¹⁾ végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/m²/év) Amennyiben lehetséges, ez az alábbi részekre bontható: — helyiségek fűtése (kWh/m²/év) — helyiségek hűtése (kWh/m²/év) — világítás (kWh/m²/év) — egyéb villamosenergia-használat (kWh/m²/év) i2) Teljes munkaidős egyenértékű (FTE) munkavállalóra vetített teljes éves energiafogyasztás végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/FTE/év). Amennyiben lehetséges, ez az alábbi részekre bontható: — helyiségek fűtése (kWh/FTE/év) — helyiségek hűtése (kWh/FTE/év) — világítás (kWh/FTE/év) — egyéb villamosenergia-használat (kWh/FTE/év) i3) Alapterületre vagy teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetített teljes éves primerenergia-felhasználás (kWh/m²/év, kWh/FTE/év) i4) Alapterületre vagy teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetített teljes éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás (kg CO₂-egyenérték/m²/év, kg CO₂-egyenérték/m²/FTE/év)	—

⁽¹⁾ Az alapterületet az épület hasznos alapterületének (például az energiahatékonysági tanúsítványokban alkalmazott terület) figyelembevételével lehet kiszámítani.

3.1.2. A vízhasználat kezelése és minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a vízgazdálkodásnak a közigazgatás által birtokolt vagy kezelt irodákban a PDCA-ciklus (plan – tervezés, do – cselekvés, check – ellenőrzés, act – beavatkozás) elvei szerinti bevezetése az alábbiak segítségével:

- a vízhasználati adatok gyakori összegyűjtése vagy állandó nyomon követése; az adatok az épület szintjén, vízhasználattal érintett épületerület (pl. váró, irodák, étkezdé/kávézó), és végfelhasználási kategória (pl. mosdók, konyhák) szerint gyűjthetők;
- az adatok elemzése, célok kitűzése, referenciakövetelmények azonosítása, valamint ezek felhasználása a tényleges vízhasználattal való összehasonlításra;
- stratégia és cselekvési terv meghatározása a vízhasználat csökkentésére (pl. víztakarékos csapok, zuhanyzók és nyomáscsökkentő szelepek felszerelése, ezek rendszeres karbantartása, esővízgyűjtő rendszerek kiépítése).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat széles körben alkalmazható a közigazgatási szervek által birtokolt vagy kezelt irodaépületekre, feltéve, hogy a vízhasználati adatok nyomon követését és összegyűjtését végző rendszerek beszerelési és karbantartási költségei az ezzel elérhető, elvárt vízmegtakarítás által megtérülnek. Bérelt épületek esetében az ennek a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak a végrehajtásából eredően esetlegesen felmerülő intézkedések korlátozottabbak lehetnek.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i5) Teljes munkaidős egyenértékű (FTE) munkavállalóra vetített teljes éves vízhasználat ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{év}$), az alábbi bontásban (ahol lehetséges): — vezetékesvíz-használat ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{év}$) — összegyűjtött esővíz használata ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{év}$) — visszanyert szürkevíz használata ($\text{m}^3/\text{FTE}/\text{év}$) i6) Belső alapterületre vetített teljes éves vízhasználat ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{év}$), az alábbi bontásban (ahol lehetséges): — vezetékesvíz-használat ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{év}$) — összegyűjtött esővíz használata ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{év}$) — visszanyert szürkevíz használata ($\text{m}^3/\text{m}^2/\text{év}$)	b1) Az irodaépületek teljes vízhasználata alacsonyabb mint $6,4 \text{ m}^3/\text{teljesmunkaidő-egyenértékű munkavállaló}/\text{év}$

3.1.3. A hulladéktermelés kezelése és minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a továbbfejlesztett hulladékgazdálkodás bevezetése a közigazgatás által birtokolt vagy kezelt irodákban az alábbiak szerint:

- megelőzés: papírintes eljárások és irattárak létesítése, a berendezések és fogyóeszközök tartósságának biztosítása (pl. zöld közbeszerzéssel, lásd a 3.11. szakaszt), irodai bútorok és berendezések újrahaznátának biztosítása (pl. a már nem használt, rendelkezésre álló berendezések, bútorok és irodaszerek online készletnyilvántartásának létrehozása, és annak biztosítása, hogy minden szolgálat és dolgozó először itt nézzen körül, mielőtt új tételeket szerez be; professzionális tisztítás, javítás és karbantartás biztosítása az élettartam meghosszabbítása érdekében); a dolgozók ösztönzése arra, hogy egyszeri használatra szánt műanyag poharak helyett újrafelhasználható poharakat használjanak; vízadagolók biztosítása (műanyag poharak nélkül) műanyag palackok helyett a megbeszéléseken vagy a nyilvános helyeken;
- elkülönített gyűjtés: könnyű hozzáférés biztosítása az összes gyakori hulladékfajta szelektív hulladékgyűjtőjéhez, valamint szelektív hulladékgyűjtő pontok létesítése az összes egyéb hulladékfajta számára a lerakóba kerülő hulladék keletkezésének minimalizálása érdekében; újrahaznosítható anyagokból készült berendezések és fogyóeszközök beszerzése;
- nyomon követés: a keletkezett hulladék mennyiségének rendszeres nyomon követése hulladékfajtánként, a hulladék összes fajtájára kiterjedően (pl. elkülönítetten gyűjtött hulladékfrakciók, maradék hulladék, veszélyes hulladék); ez megfelelő stratégiákkal és a különböző szolgálatok munkatársainak bevonásával érhető el.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható és különösen az irodai tevékenységre releváns. A konkrét végrehajtott intézkedésnek (pl. azon hulladékfrakciók meghatározása, amelyekbe a hulladékot elkülönítve gyűjtik) igazodnia kell az adott körülményekhez (pl. a keletkező hulladék fajtáihoz, az egyes hulladékfajták újrahasznosításához helyben rendelkezésre álló szolgáltatásokhoz, a helyi jogszabályokhoz és a hulladékkezelési költségekhez).

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i7) Teljes éves hulladékképződés teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetítve (kg/FTE/év)	
i8) Újrahasznált berendezések, bútorok és irodaszerek teljes éves mennyisége (kg/FTE/év, EUR elkerült beszerzés/FTE/év)	b2) Az irodaépületekben keletkezett semmilyen hulladékot nem szállítanak hulladéklerakókba
i9) Újrahasznosításra továbbított irodai hulladék az összes hulladék tömegszázalékában kifejezve (%)	b3) Az irodaépületek teljes hulladéktermelése alacsonyabb, mint 200 kg/teljesmunkaidő-egyenértékű munkavállaló/év
i10) Irodai maradékhulladék ⁽¹⁾ az összes hulladék tömegszázalékában kifejezve (%)	

⁽¹⁾ A maradékhulladék az a hulladékfrakció, amelyet nem továbbítanak újrafeldolgozásra, újrahasznosításra, komposztálásra vagy anaerob rothasztásra.

3.1.4. Az irodai papír és fogyóeszközök használatának minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- olyan belső eljárások bevezetése és előmozdítása (pl. papírmentes folyamatok, úgymint elektronikus munkafolyamatok, e-aláírások és elektronikus irattárak, a megbeszélésekre a dokumentumok kinyomtatásának mellőzése, hírlevelek/jelentések kinyomtatásának mellőzése, kétoldalú nyomtatás alapértelmezett lehetőségként), amelyek segítik a munkavállalókat és az embereket abban, hogy elkerüljék az irodai papír (azaz fénymásoló-/nyomtatópapír) és a fogyóeszközök (azaz bármilyen eszközök, mint az irodákban használatos tollak, ceruzák, szövegkiemelők, jegyzetfüzetek) használatát, így csökkentve a keresletet;
- zöld közbeszerzés alkalmazása (lásd a 3.11. szakaszt) a kisebb hatással járó lehetőségek (pl. alacsony grammsúlyú irodai papír, hosszabb ideig tartó, újratölthető termékek és alacsonyabb környezeti hatással járó vagy alacsony toxicitású alternatívák) előmozdítása érdekében.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra széles körben alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i11) Naponta felhasznált irodai papír oldalainak száma ⁽¹⁾ teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetítve (oldalak száma/FTE/munkanap)	b4) Az irodaipapír-fogyasztás kevesebb, mint 15 A4-es oldal/teljes munkaidős egyenértékű munkavállaló/munkanap
i12) A beszerzett tanúsított környezetbarát irodai papír aránya a teljes beszerzett irodai papír mennyiségéhez képest (%)	b5) A használt irodai papír 100 %-ban újrahasznosított vagy ISO I. típusú ökocímkével ⁽²⁾ tanúsított (pl. uniós ökocímke)
i13) A beszerzett irodai fogyóeszközök éves költsége teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetítve (EUR/FTE/év)	

⁽¹⁾ A különböző nagyságú oldalak (pl. A4, A3) számát ezzel megegyező számú A4-es oldalra lehet átszámítani (pl. egy A3-as oldal kettő A4-es oldalnak felel meg).

⁽²⁾ A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) az ISO 14000 környezetközpontú szabványcsalád keretében kidolgozta a környezetvédelmi címkézésre vonatkozó ISO 14020 alsorozatot, amely háromféle ökocímkerendszert fed le. Ebben az összefüggésben az I. típusú ökocímke harmadik fél által kialakított, több kritériumon alapuló hitelesítési rendszert jelent. Ilyen rendszer uniós szinten az uniós ökocímke, illetve nemzeti vagy többoldalú szinten a „Blaue Engel” (Kék angyal), az osztrák ökocímke és a „Nordic Swan” (Északi hattyú) ökocímke.

3.1.5. Az ingázás és az üzleti utazás környezeti hatásainak minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a közlekedés és az üzleti utazás környezeti hatásainak minimalizálása az alábbiak segítségével:

- a munkavállalók bevonása a témába és viselkedésüknek a fenntarthatóbb közlekedés irányába történő megváltoztatása (pl. digitális eszközökkel végzett kampányok, gazdasági ösztönzők/demotiváló tényezők, közösségi játékok vagy jutalom alapú ösztönzők alkalmazása);
- az egész szervezetet átfogó dolgozói utazási tervek készítése, amelyek fenntartható ingázási és üzleti utazási közlekedési módokat ösztönöznek (pl. megállapodás a helyi tömegközlekedési szolgáltatókkal, hogy az útvonalakat az ingázók igényeihez igazítsák; szénköltségvetés készítése üzleti utak esetében),
- szigorú fenntarthatósági kritériumok beépítése a közlekedési szolgáltatások beszerzési folyamatába (pl. repülő helyett vonat használata a rövid utakra; közvetlen repülőjáratok vagy multimodális utak előnyben részesítése az átszállás helyett);
- a gépkocsival történő ingázás csökkentése ott, ahol van tömegközlekedés, és a hatékony gépkocsihasználat ösztönzése (pl. az egyedül megtett autóutak számának csökkentése az autómegosztás munkavállalók közötti népszerűsítésével);
- mobilis munkavégzés lehetővé tétele a munkavállalók számára, így csökkentve az általános közlekedési szükségletet (pl. távoli és otthoni munkavégzés bevezetése, virtuális megbeszélést lehetővé tevő létesítmények alkalmazása).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat mindenféle típusú és nagyságrendű közigazgatásban alkalmazható. Ugyanakkor a konkrét végrehajtandó intézkedések a helyi feltételektől (például földrajzi viszonyoktól és a tömegközlekedés elérhetőségétől) függően változnak.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i14) A fenntartható közlekedést előmozdító eszközök bevezetése (i/n)	
i15) A naponta gépkocsival egyedül közlekedő munkavállalók százalékos aránya (%)	
i16) Hetente legalább háromszor gyalog, kerékpárral vagy tömegközlekedéssel utazó munkavállalók százalékos aránya (%)	b6) Bevezetik és népszerűsítik a fenntartható közlekedési módokat a munkavállalók körében
i17) Az üzleti utak által okozott teljes éves kibocsátás CO ₂ -egyenértékben (tonna CO ₂ -egyenérték/év)	b7) Szénköltésgvetést vezetnek be minden üzleti útra
i18) Az üzleti utak által okozott teljes éves kibocsátás CO ₂ -egyenértékben teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetítve (kg CO ₂ -egyenérték/FTE/év)	b8) Videokonferencia-berendezés áll minden munkavállaló rendelkezésére, és ezek használatát nyomon követik és népszerűsítik
i19) Szénköltésgvetés bevezetése minden üzleti útra (i/n)	
i20) Videokonferencia-berendezés rendelkezésre állása az összes munkavállaló számára, valamint ezek használatának nyomon követése és népszerűsítése (i/n)	

3.1.6. Az étkezdék és kávézók környezeti hatásainak minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- az étkezdei vagy kávézói szolgáltatások, illetve a házon belül irányított étkezdék és kávézók keretében az ételek és italok beszerzése olyan fenntarthatósági követelmények bevezetésével zajlik, pl. szezonális vagy bioételek kínálata, vegetáriánus/vegán opciók biztosítása és (ahol lehetséges) az egyszeri felhasználásra szánt műanyag csomagolás elkerülése; olyan szolgáltatók kiválasztása, amelyek egyszeri felhasználásra szánt műanyag eszközök – úgymint poharak, tányérok és evőeszközök – használata nélkül tudják nyújtani a szolgáltatást (lásd még a 3.1.1. szakaszt);
- a munkavállalók bevonását célzó, a fenntartható élelmiszerek választását előmozdító kampányok folytatása;
- a viselkedés megváltoztatásának ösztönzése az étkezdékben és a kávézóknak a kialakítás megválasztásával (azaz annak megváltoztatásával, hogyan prezentálják a lehetőségeket, ami természetes vagy alapértelmezett preferenciává tehet egy bizonyos opciót) és az árképzési politikával (azaz alacsonyabb ár kérése egy fenntarthatóbb étel választásáért);
- élelmiszer-hulladék csökkentésére irányuló politika bevezetése csökkentett élelmiszeradagok bevezetésével, különféle mennyiségű adagok ajánlásával, az étlap előre történő gondos tervezésével stb.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat mindenféle típusú és nagyságrendű közigazgatásban alkalmazható, amely belső étkezdével vagy kávézóval rendelkezik.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i21) A kínált alacsony környezeti hatású (pl. szezonális, bio) élelmiszer-választék százalékos aránya (az alacsony környezeti hatású élelmiszernek a teljes beszerzett mennyiséghez viszonyított aránya)	—
i22) A felszolgált ételadagonként keletkező élelmiszer-hulladék mennyisége (g/ételadag)	
i23) Az anaerob rothasztásra továbbított élelmiszer-hulladék százalékos aránya (az anaerob rothasztásra továbbított mennyiségnek az összes élelmiszer-hulladékhoz viszonyított aránya)	

3.1.7. A megbeszélések és események szervezése környezeti hatásainak minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- egy fenntartható rendezvényszervező rendszer bevezetése; a rendezvényszervező rendszert bevezetheti maga a közigazgatási szerv, és/vagy olyan alvállalkozókat/beszállítókat érdemes keresnie, amelyek már rendelkeznek ilyen rendszerrel; a beszállítók és szállodák is rendelkezhetnek környezetközpontú irányítási rendszerrel (pl. EMAS);
- kommunikáció valamennyi érdekelttel (a beszállítóktól a megbízottakig és a szélesebb közösségig) és kapcsolat felvétele az eseménybe bevont és/vagy azon részt vevő érdekelttel olyan intézkedések kapcsán, amelyeket az eseményeken való részvétel környezeti hatásainak csökkentése érdekében meghozhatnak (pl. helyes elkülönített hulladékgyűjtők használata, csapvíz és újrafelhasználható ásványvizes palackok választása, fenntartható közlekedési eszközök használata);
- az esemény vagy megbeszélés helyszínének a környezetvédelmi kritériumok figyelembevételével történő kiválasztása (pl. jó tömegközlekedési összeköttetéssel rendelkezik, csökkentett környezeti hatással járó épület, környezetközpontú irányítási rendszert alkalmazó helyszín);
- a megbeszélések és események szervezéséhez szükséges termékek és szolgáltatások zöld közbeszerzéssel történő kiválasztása (lásd a 3.11. szakaszt), és a reprezentációs anyagok és konferenciacsomagok tartalmának (pl. szórólapok, Pen drive-ok, névkitűzők) korlátozása;
- a vendéglátási szolgáltatások, illetve a házon belül irányított vendéglátás keretében az ételek és italok beszerzése olyan fenntarthatósági követelmények bevezetésével zajlik, mint a szezonális vagy bioételek kínálata, a vegetáriánus/vegán opciók biztosítása és (ahol lehetséges) az egyszeri felhasználásra szánt műanyag csomagolás elkerülése; olyan szolgáltatók kiválasztása, amelyek egyszeri felhasználásra szánt műanyag poharak, tányérok és evőeszközök használata nélkül tudják nyújtani a szolgáltatást, és az ásványvizes palackok helyett vízadagolókat bocsátanak rendelkezésre (lásd még a 3.1.6. és 3.11. szakaszt).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat megbeszéléseket és eseményeket szervező, mindenféle típusú és nagyságrendű közigazgatásban alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i24) Elismert fenntartható rendezvényszervező rendszerrel (pl. ISO 20121) vagy környezetközpontú irányítási rendszerrel (pl. EMAS) rendelkező beszállítók aránya (%)	—
i25) Az eseményekhez kapcsolódó olyan tenderek aránya, amelyek követelményei között elismert rendezvényszervező rendszerre (pl. ISO 20121) vagy környezetközpontú irányítási rendszerre (pl. EMAS) való utalás szerepel (%)	

3.2. A fenntartható energiafelhasználásra és az éghajlatváltozásra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a helyi önkormányzatokra mint közigazgatási szervekre és mint szolgáltatókra vonatkozik, amelyek közvetlen energiafogyasztó tevékenységek széles körét végzik, és vezető szerepet játszanak azon a területen, amelyért felelősek. Az ebben a szakaszban foglalt legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok négy csoportra oszlanak:

- szakpolitikai legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok, amelyek olyan szakpolitikai intézkedésekhez kapcsolódnak, amelyeket a helyi önkormányzatok a fenntartható energiafogyasztás házon belül és a kezelt területen történő előmozdítása és az éghajlatváltozás enyhítése és az ahhoz való alkalmazkodás elősegítése érdekében bevezethetnek;
- a közvetlen tevékenységekkel kapcsolatos legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok arról, hogyan csökkenthetik a helyi önkormányzatok energiafogyasztásukat, és hogyan állhatnak át a megújuló energiaforrásokra saját épületeikben és infrastruktúrájukban;
- az önkormányzatok szabályozói és tervezői szerepével kapcsolatos legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok;
- legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok az önkormányzatok saját területükre gyakorolt hatásaikról, a közzsféra által játszható példamutató szerepről, illetve arról, hogyan bírhatják cselekvésre a helyi önkormányzatok a lakosságot és a szervezeteket.

Szakpolitikai legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

3.2.1. Nyilvántartás készítése az önkormányzathoz tartozó terület energiafelhasználásáról és kibocsátásairól

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- az önkormányzathoz tartozó terület energiafelhasználására és kibocsátásaira vonatkozó adatok szisztematikus összegyűjtése; a nyilvántartás kiterjed a területen tevékenykedő összes ágazat energiafogyasztására és kibocsátásaira, ideértve az ipart, a kereskedelmet/szolgáltatásokat, a mezőgazdaságot, az építőipart, a lakhatást és a közlekedést;
- az összegyűjtött adatok nyilvánosság előtti közzététele, és ezek felhasználása a terület üvegházhatásúgáz-kibocsátásának csökkentésére irányuló intézkedések azonosításához (lásd a 3.2.2. szakaszt).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i26) Az önkormányzat területének teljes éves szén-dioxid-kibocsátása: abszolút értékben (tonna CO ₂ -egyenérték) és lakosonként (kg CO ₂ -egyenérték/lakos)	—
i27) Az önkormányzat területének éves energiafelhasználása lakosonként végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/lakos)	

3.2.2. Önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési terv kidolgozása és végrehajtása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít egy, az energiafelhasználás és a kibocsátások nyilvántartásán alapuló, önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési terv kidolgozása (lásd a 3.2.1. szakaszt). A cselekvési terv tudományos és tényekkel alátámasztott rövid és hosszú távú célokat foglal magában, amelyek egy sor meghatározott intézkedés (pl. a magánépületek és -vállalkozások, illetve az önkormányzati épületek és a helyi közszolgáltatások energiafelhasználásának csökkentése, a tömegközlekedés javítása) végrehajtásával érhetőek el.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i28) Célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazó önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési tervet alkalmaznak (i/n)	b9) Célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazó, az energiafelhasználás és a kibocsátások nyilvántartásán alapuló önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési tervet alkalmaznak
i26) Az önkormányzat területének teljes éves szén-dioxid-kibocsátása: abszolút értékben (tonna CO ₂ -egyenérték) és lakosonként (kg CO ₂ -egyenérték/lakos)	
i27) Az önkormányzat területének éves energiafelhasználása lakosonként végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/lakos)	

3.2.3. Az önkormányzat területén belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia kidolgozása és végrehajtása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít egy éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, holisztikus szemléletű stratégia kidolgozása az önkormányzat területére vonatkozóan, amely segít megvédeni az épített és a természetes környezetet az éghajlatváltozás káros hatásaitól és következményeitől (pl. árvizek, hóhullámok, szárazság). Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia a helyi és regionális alkalmazkodási stratégiákra alapozhat, és biztosítania kell, hogy ezek össze legyenek kapcsolva. A stratégiának összhangban kell lennie más releváns szakpolitikákkal és stratégiákkal (pl. vízfolyások kezelésére vonatkozó tervek), és ezeknek figyelembe kell venniük a stratégiát.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható. Az alkalmazkodási stratégia alkalmazási körét az adott közigazgatás konkrét körülményeivel összhangban kell meghatározni. A stratégiát alkotó intézkedéseknek választ kell adniuk a területen előreláthatóan jelentkező éghajlatváltozási hatásokra.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i29) Az önkormányzat területén belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, holisztikus szemléletű stratégiát alkalmaznak (i/n)	b10) Az önkormányzat területén belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, holisztikus szemléletű stratégia van használatban
i30) A stratégiának köszönhetően megvédett otthonok és vállalkozások százalékos aránya (%)	

Közvetlen tevékenységekre vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

3.2.4. Energiahatékony utcai világítás felszerelése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- az utcai világítási rendszer ellenőrzése;
- a lámpatestek javítása a felfelé irányuló és a zavaró világítás elkerülése, valamint a hasznos világítás maximalizálása érdekében;
- a világítás erősségének a valóban szükségesre csökkentése (azaz a túlzott világítás elkerülése);

- a lámpák lecserélésekor magas energiahatékonyságú technológiák (pl. LED) alkalmazása, figyelemmel a tartósságra, a színvisszaadási indexre ⁽⁹⁾ és a fény színhőmérsékletére ⁽¹⁰⁾;
- tompított éjszakai világítás bevezetése (azaz csökkentett világítás késő éjszaka);
- intelligens utca világítás bevezetése (pl. szenzorok alkalmazásával, hogy átmenetileg erősödjön a világítás mértéke, amikor emberek jelenlétét érzékeli).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat az utcai világítást közvetve vagy közvetlenül (állami vagy magánvállalkozáson keresztül) biztosító közigazgatásra alkalmazható. A felsorolt intézkedések végrehajtásához szükséges beruházás egyes esetekben korlátozhatja és befolyásolhatja a választható konkrét végrehajtandó intézkedéseket, ám ezt általánosságban ellensúlyozza az energiamegtakarítás, továbbá észszerű megtérülési időt eredményez.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i31) Az utcai világításhoz kapcsolódó éves energiafelhasználás lakosonként (kWh/lakos/év)	b11) Az utcai világítás energiafelhasználása kilométerenként 6 MWh/km/évnél alacsonyabb
i32) Az utcai világításhoz kapcsolódó éves energiafelhasználás a megvilágított utca kilométerében kifejezve (MWh/km/év)	

3.2.5. A középületek energiahatékonyságának javítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a középületek energiahatékonyságának maximalizálása és energiafelhasználásuk minimálisra csökkentése. Ez a külső térelhatárolók (falak, tető és üvegezés) energiahatékonyságának és integritásának javításával, a légzárás növelésével, valamint energiarendszerek beszerelésével érhető el.

Az új és a már meglévő középületek is elérhetnek a nemzeti építési szabályzatokban ⁽¹¹⁾ meghatározott minimumkövetelményeknél jobb energiahatékonysági szintet, és az uniós szintű kötelező előírásokban foglaltakhoz képest már korábban is közel nulla energiaigényű épületekként ⁽¹²⁾ tervezhetik meg, illetve újíthatják fel ezeket.

Az épületek energiahatékonyságának javítására irányuló intézkedések meghatározásakor nemcsak az elérendő energiahatékonyságot, hanem az épületek teljes élettartama során felmerülő átfogó környezeti hatásokat is figyelembe kell venni ⁽¹³⁾. Ezek többek között fenntartható és alacsony összevont primerenergia-felhasználású építőanyagok választásával minimalizálhatók, biztosítva a tervezési fázis során a rugalmasságot, az épület jövőbeni újrahasználatának lehetőségét és a könnyű felújíthatóságát (pl. rugalmas térelosztással), valamint annak lehetőségét, hogy az építőanyagokat és elemeket újrafelhasználás és újrahasznosítás céljából szét lehessen szerelni.

⁽⁹⁾ A villanykörte színvisszaadási indexe azt fejezi ki, hogy az emberi szem mennyire tudja megkülönböztetni a színeket ilyen fényben. A magas színvisszaadási index olyan helyszíneken szükséges, ahol a színek megfelelő felismerése fontos.

⁽¹⁰⁾ Az erős fehér/hideg fényű villanykörtek releváns negatív hatást gyakorolhatnak a helyi állapotvilágra.

⁽¹¹⁾ Az épületek energiahatékonyságáról szóló, 2010. május 19-i 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.) a tagállamok számára előírja, hogy az épületekre vonatkozóan energiahatékonysági minimumkövetelményeket határozzanak meg, amelyeknek tükröződniük kell a nemzeti építési szabályzatokban is. Az irányelvvel egy olyan referenciarendszer került bevezetésre, amelynek értelmében az említett energiahatékonysági követelmények – rendszeres felülvizsgálat mellett – fokozatosan szigorodnak.

⁽¹²⁾ Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv előírja, hogy 2020-ra valamennyi új épület, már 2018-ra pedig a hatóságok által használt vagy a hatóságok tulajdonában lévő új épületek energiaigénye rendkívül alacsony vagy közel nulla legyen.

⁽¹³⁾ Az Európai Bizottság jelenleg kísérletezik egy önkéntes adatszolgáltatási keretrendszeren (Level(s)), amely a teljes élettartamuk alatt méri az épületek átfogó fenntarthatósági teljesítményét. További információ: <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra alkalmazható, feltéve, hogy el tudják különíteni a középületek energiahatékonyságának javításához szükséges pénzforrásokat. Ezt a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot bérelt ingatlanoknál valószínűleg nehezebben lehet végrehajtani. Ezenfelül az egyes konkrét esetekben elérhető energiahatékonyság szintjét befolyásolják az épület jellemzői (pl. régi épület).

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i1) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves energiafogyasztás végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/m ² /év)	b12) Új épületeknél a teljes tervezett primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 60 kWh/m ² /év
i33) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves primerenergia-felhasználás (kWh/m ² /év)	(b13) Meglévő, felújításra kerülő épületeknél a teljes primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 100 kWh/m ² /év

3.2.6. A szociális lakások energiahatékonyságának javítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a szociális lakások energiahatékonyságának javítása a felújításra kerülő meglévő épületek és az új épületek tekintetében is a középületek esetében fentebb ismertetetteknek megfelelően (lásd a 3.2.5. szakaszt). Szociális lakások esetében legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a helyi lakosok bevonása az új épület felújításának vagy kialakításának tervezési folyamatába abból a célból, hogy figyelembe vegyék az igényeiket, és megosszák velük a közel nulla energiaigényű épületek előnyeit, illetve használati módját.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a szociális lakásokat kezelő közigazgatási szervekre alkalmazható. A szükséges beruházás összege valós akadályt gördíthet a megvalósítása elé. Ugyanakkor a kapcsolódó szociális és pénzügyi előnyök (javuló jólét, alacsonyabb energiaszegénység, illetve energiamegtakarítás, amennyiben az energiaköltségeket központilag rendezik, vagy a lakosok egy magasabb aránya fizeti a bérleti díjat, ha ők felelnek a saját energiaköltségeikért) ellensúlyozzák a beruházás költségeit.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i1) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves energiafogyasztás végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/m ² /év)	b12) Új épületeknél a teljes tervezett primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 60 kWh/m ² /év
i33) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves primerenergia-felhasználás (kWh/m ² /év)	(b13) Meglévő, felújításra kerülő épületeknél a teljes tervezett primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 100 kWh/m ² /év

3.2.7. A középületek energiahatékonyságának megvalósítása energiahatékonysági szerződések által

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a középületek esetében az energiahatékonysági szerződések alkalmazása. A közigazgatás egy energetikai szolgáltató vállalkozást jelöl ki, amely azonosítja, kidolgozza és végrehajtja a középületek energiahatékonyságát javító megfelelő fejlesztéseket, továbbá garantálja, hogy egy meghatározott szintű energiamegtakarítást elérnek, felelősséget vállal a beruházás kockázataiért, valamint sok esetben intézi a projektek kifizetéséhez szükséges finanszírozást. Ezáltal a közigazgatási szervek anélkül javíthatják a középületek energiahatékonyságát, hogy előre ki kellene fizetniük a beruházás költségeit.

Az energiahatékonysági szerződésnek kétféle típusa létezik:

- közös megtakarítási szerződés, ahol az energetikai szolgáltató vállalkozás és a közigazgatás meghatározott számú éven keresztül, előre megállapított százalék szerint megosztja a költségmegtakarításokat;
- garantált megtakarítási szerződés, ahol az energetikai szolgáltató vállalkozás egy bizonyos szintű energiamegtakarítást garantál a közigazgatás számára, amely kisebb energiaszámlát kap cserébe. A valós megtakarítások azonban meghaladják a garantált szintet, a különbséget pedig az energetikai szolgáltató vállalkozást illeti.

Alkalmazási kör

Bármelyik közigazgatás alkalmazhat energiahatékonysági szerződéseket az épületei energiahatékonyságát javító fejlesztések végrehajtása érdekében. Ám ez különösen az olyan közigazgatások és/vagy projektek esetében releváns, ahol egyébként nehezen lehetne megvalósítani a szükséges beruházást a pénzügyi kapacitás vagy az energiahatékonysági technikai és irányítási kapacitás hiánya miatt.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i34) A közigazgatás teljes energiafelhasználásának energiahatékonysági szerződéssel érintett százalékos aránya (%)	—

3.2.8. A meglévő középületek energiahatékonyságának javítása nyomon követéssel, energiagazdálkodással és magatartásbeli változások előmozdításával

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- az épületekért és az energiafelhasználás kezeléséért közvetlenül felelős kulcsfontosságú munkavállalók képzése az energiahatékonyságról; a képzésnek elméleti és gyakorlati kurzusokat is magában kell foglalnia, melyeket megfelelő kézikönyvek és útmutatók segítenek;
- az összes munkavállaló bevonása olyan intézkedésekbe, amelyek hatással vannak az energiafelhasználásra (pl. lámpák lekapcsolása, helyes szobahőmérséklet beállítása), külön figyelmet fordítva a nagy tiszteletben tartott és befolyásos munkavállalókra (.a magatartásbeli változás bajnokai);
- az egész közigazgatásban az energiahatékonyság javítását előmozdító magatartásbeli változást célzó kampányok tervezése és lebonyolítása; először az egyes kampányok célközönségét kell meghatározni, ezután lehet konkrét energiahatékonysági intézkedéseket megfelelően népszerűsíteni a célközönség felé;
- energiahatékonysági tanúsítványok és kihelyezhető energetikai tanúsítványok alkalmazása, amelyek osztályozzák az épületek energiahatékonyságát, és egy feltűnő helyre kifüggesztésre kerülnek az épületben, vagy bizonyos figyelemfelkeltő kampányokban a csatlakozást előmozdító eszközként használatosak.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i1) Egységnyi alapterületre vetített teljes éves energiafogyasztás végső energiafogyasztásként kifejezve (kWh/m ² /év)	—
i35) A bevont és a figyelemfelkeltő kampány elindítása után egy évvel is elkötelezett munkavállalók százalékos aránya (%)	
i36) A megtartott környezetspecifikus képzések hossza órában teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra és egy évre vetítve (óra/FTE/év)	

3.2.9. Távfűtési és/vagy távhűtési hálózatok bevezetése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a középületek és/vagy háztartások távfűtési és/vagy távhűtési hálózattal való ellátása a helyiségek fűtése, vízmelegítés, illetve a helyiségek hűtése céljából. A központi egységekben történő előállítással a hálózatba táplált fűtés és/vagy hűtés kapcsolt energiatermelő létesítményekből vagy harmadik generációs erőművekből is nyerhető. Amennyiben lehetséges, további környezeti előnyökkel járhat, ha ezeket a rendszereket megújuló biomasszával, illetve geotermikus energia vagy ipari létesítményekből származó hulladékhő felhasználásával működtetik.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható. Kifejezetten releváns újonnan beépített területekre és középület-komplexumok vagy más állami infrastruktúrák (pl. uszodák) nagyobb mértékű felújításaira. Az alacsony népsűrűségű területeken és ott, ahol a hűtési és fűtési igény jelentősen ingadozik, bizonyos korlátok állnak fenn.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i37) A hűtést és fűtést biztosító rendszer éves szén-dioxid-kibocsátása a távfűtés/távhűtés bevezetése előtt és után abszolút értékben vagy a fűtött vagy hűtött épület alapterületének egységében kifejezve (tonna CO ₂ -egyenérték, kg CO ₂ -egyenérték/m ²)	—

3.2.10. Helyszíni megújuló energiaforrásokkal működő rendszerek és kapcsolt energiatermelő miniegységek kiépítése középületekben és szociális lakásokban

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a középületek és a szociális lakások alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákkal való ellátása az energiaszükségletük fedezésére. Ilyenek lehetnek a hőtermelő napenergia-rendszerek, a villamos áramot termelő helyszíni fotovoltaikus panelek vagy kellő mértékű fűtési igény esetén a kis méretű kapcsolt energiatermelő miniegységek, amelyek nagyobb általános hatásfokkal egyszerre termelnek hőt és villamos energiát. A kapcsolt energiatermelő miniegységek földgázzal is működtethetnek, illetve kiegészítő környezeti előnyökkel is járhatnak, ha biomasszával táplálják őket ott, ahol helyi forrásból származó, fenntartható biomassza áll rendelkezésre.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra alkalmazható. Ugyanakkor a megújuló energiaforrások és a szükséges pénzügyi források helyben való rendelkezésre állása korlátozhatja bizonyos megoldások végrehajtásának lehetőségét.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i38) Egységnyi alapterületre vetített helyszíni megújulóenergia-termelés (kWh/m ² /év)	
i39) A teljes energiafelhasználás helyszíni megújulóenergia-termelés által kiszolgált aránya (%)	b14) A középületben használt villamos energia 100 %-át lefedi a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia helyszíni termelése
i40) A teljes energiafelhasználás alacsony szén-dioxid-kibocsátású helyszíni energiatermelés által kiszolgált aránya (%)	b15) A középületben/szociális lakásban felmerülő melegvíz-szükséglet 100 %-át lefedi a helyszíni megújulóenergia-hőtermelés
i41) A teljes villamosenergia-felhasználás megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia helyszíni termelése által kiszolgált aránya (%)	
i42) A teljes melegvízszükséglet helyszíni megújulóenergia-hőtermelés által kiszolgált aránya (%)	

Az önkormányzatok szabályozói és tervezői szerepével kapcsolatos legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

3.2.11. *Magasabb energiahatékonysági standardok és megújuló energiával kapcsolatos követelmények meghatározása a földhasználat tervezése során az új épületek és a jelentős felújításon áteső épületek kapcsán, valamint a helyi építési szabályozások, a várostervezés és az építési engedélyek kiadása keretében*

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a helyi tervezési rendszerben annak a rendelkezésnek a bevezetése, hogy a területen építendő új épületek és elvégzendő felújítások példaértékű energetikai standardoknak feleljenek meg (pl. magas energiahatékonyság és a megújulóenergia-termelés integrációja). A helyi autonómia jegyében a legtöbb önkormányzat tovább mehet a nemzeti jogszabályok által meghatározott energetikai standardoknál és megújuló energiaforrásokra vonatkozó követelményeknél, és pozitív változásokat vezethet be helyi szinten. A helyi tervezési rendszerbe bevezetett követelmények az építőipar fejlődéséhez és az új országos célkitűzésekhez igazodva rendszeresen frissíthetők.

Emellett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások integrációjának figyelembevétele a várostervezés és az építési engedélyek kiadása során annak érdekében, hogy előírják a szervezetek és a lakosok számára és/vagy ösztönözzék őket arra, hogy fenntartható energetikai megoldásokat alkalmazzanak.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható, amelyik szerepet játszik a helyi építési szabályok meghatározásában és/vagy építési engedélyek kiállításában. A nemzeti jogszabályok azonban korlátozhatják, hogy a helyi önkormányzatok mit írhatnak elő.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i43) Magasabb energiahatékonysági standardokat és megújuló energiaforrásokra vonatkozó követelményeket előíró szabályozás létrehozása (i/n)	—
i44) A helyi építési szabályok által előírt energiahatékonyság szintje (kWh/m ² /év)	
i45) Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások integrációjának szisztematikus figyelembevétele az építési engedélyek feldolgozása során (i/n)	

Az önkormányzatok saját területükre gyakorolt befolyására vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

3.2.12. A közszféra példamutató szerepe

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- ambiciózus fellépés a helyi önkormányzatok saját energiafelhasználására és a területükön történő energiafelhasználásra vonatkozó meglévő nemzeti és nemzetközi célkitűzések meghaladásával, az önkormányzat felső vezetésének határozott elkötelezettségével és más érdekelt felek bevonásával;
- a példamutató: az önkormányzat példamutató intézkedéseket vezethet be és követendő energiahatékonysági szinteket teljesíthet, egyrészt hogy bizonyítsa, hogy ez lehetséges, és másrészt hogy fenntartható energetikai megoldásokra ösztönözze a helyi piacot; az önkormányzat emellett kiemelt projekteket is lebonyolíthat, hogy bizonyítsa a közigazgatási szerv fenntarthatóság melletti elköteleződését;
- hatékony kommunikáció a nyilvánossággal: a közigazgatási szervnek ki kell mutatnia, hogy teljesíti a célkitűzéseket, ezzel arra ösztönözve a többi érdekelt felet, hogy kövessék ezt a gyakorlatot;
- ösztönző rendszerek létrehozásának támogatása: helyi támogatási rendszerek létrehozása a lakosok által a környezeti lábnyom csökkentése érdekében megtett intézkedésekhez;
- a fenntartható energetikai megoldások bevezetése előtt álló intézményes akadályok leküzdésének támogatása.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi helyi közigazgatásra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i46) Kiemelt és bemutatóprojektek lebonyolítása (i/n)	—
i47) Ambiciózus energiahatékonysági szint elérése a közigazgatási szerv minden épületében és tevékenységében (i/n)	

3.2.13. *Energiahatékonysággal és megújuló energiával kapcsolatos tájékoztatás és tanácsadás a vállalkozások és a polgárok számára, köz-magán társulások létrehozása*

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- stratégiai partnerségek létrehozása a szélesebb közösséggel a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére irányuló tervek továbbfejlesztésébe és végrehajtásába történő bevonása érdekében;
- tájékoztatási és tanácsadási szolgáltatások létrehozása, hogy segítsék a lakosok és a vállalkozások energiafelhasználásának csökkentését;

- a köz- és magánszféra között energiához kapcsolódó projektek kidolgozása és azokhoz való csatlakozás: a közigazgatási szervek partnerséget alakíthatnak ki az energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos projektek területén speciális tudással rendelkező magánszervezetekkel;
- karbonszegény kísérleti projektek támogatása: a kísérleti projektek segíthetnek a piacra vinni az olyan energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos megoldásokat, amelyeket a szervezetek és a polgárok lemásolhatnak a saját területükön belül.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra alkalmazható, amely szerepet vállal az energiahatékonyság és/vagy a megújuló energiaforrások lakosok és vállalkozások közötti népszerűsítésében.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i48) A közigazgatási szerv tájékoztatást és tanácsadást nyújt az energiahatékonyságról és a megújuló energiáról (i/n)	—
i49) A közigazgatási szerv támogatja a karbonszegény kísérleti projekteket, például köz-magán társulások keretében (i/n)	

3.2.14. Az önkormányzat területén az épített környezet termográfiai felmérése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a termográfia alkalmazása a különböző léptékű adatgyűjtéshez és a hőszugárzásra vonatkozó vizuális információk biztosításához, melynek célja jobban megérteni, hol kell sürgősen energiahatékonysági megoldásokat bevezetni, továbbá bevonni a lakosokat és a helyi szervezeteket az épületek energiahatékonyságának ügyébe. A nagyobb területek termográfiai felmérését légi termográfiai felvételekkel lehet biztosítani.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a helyi önkormányzatokra alkalmazható. A termográfiai felmérést meghatározott időjárási körülmények között (pl. bizonyos hőmérséklet és szélereősség), az év bizonyos időszakában (tél) és egy bizonyos napszakban (pl. kora reggel) kell elvégezni.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i50) Az önkormányzat körzetében a beépített terület termográfiai felmért aránya (%)	b16) Nemrég (5 évnél frissebb) magas felbontású (50 cm-nél kisebb) termográfiai adatok állnak rendelkezésre az önkormányzat körzetében található beépített terület 100 %-ára vonatkozóan
i51) A termográfiai felmérés elemzésének köszönhetően azonosított lehetséges energiamegtakarítás mértéke (kWh/év, EUR/év)	

3.3. A mobilitásra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a területükön a mobilitásért és/vagy tömegközlekedésért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.3.1. Fenntartható települési mobilitási terv bevezetése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít egy fenntartható települési mobilitási terv elfogadása az összes közlekedési mód integrált megközelítése érdekében, figyelemmel a közvetlen környezetre vonatkozó tervezésre. A fenntartható települési mobilitási terv célja, hogy javítsa a biztonságot és a védelmet, csökkentse a levegő- és zajszennyezést, mérsékelje a kibocsátást és az energiafogyasztást, javítsa közlekedés eredményességét és költséghatékonyságát, valamint fokozza a városi környezet vonzerejét és minőségét. A következő szakaszok (3.3.2–3.3.9.) ismertetik azokat az intézkedéseket, amelyek beépíthetők a fenntartható települési mobilitási tervbe.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a mobilitásért és/vagy tömegközlekedésért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható. A helyi és környezeti tényezők befolyásolhatják a fenntartható települési mobilitási tervbe beépíthető konkrét intézkedéseket és ezek alkalmazhatóságát.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i52) Az utazások közlekedési mód szerinti megoszlása (gépkocsival, motorkerékpárral, tömegközlekedéssel, kerékpárral és gyalog megtett utak %-a)	—
i53) A tömegközlekedés elérhetősége (legalább 15–20 percenként közlekedő települési tömegközlekedési eszköz megállójának 300 méteres körzetén belül élő lakosok aránya (%))	

3.3.2. A kerékpározás és a gyaloglás népszerűsítése a kerékpáros infrastruktúrán, kerékpármegosztó rendszereken keresztül és a gyaloglás előmozdítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- a kerékpározást és a gyaloglást népszerűsítő szakpolitikai intézkedések és stratégiák elfogadása; a kerékpározást és a gyaloglást egyértelműen két külön közlekedési módként kell elismerni a település szakpolitikai és tervezési dokumentumaiban, valamint stratégiai tervezésében, külön konkrét intézkedéseket hozva ezek kapcsán;
- hatékony infrastruktúra létrehozása; gyalogos és kerékpáros infrastruktúra szükséges ahhoz, hogy a gyaloglást és a kerékpározást biztonságossá, gyorsá és vonzóvá tegyék;
- módszertani eszközök alkalmazása a gyaloglásra és a kerékpározásra vonatkozó adatok szisztematikus gyűjtéséhez; a gyaloglás és a kerékpározás alakulásának követése és a végrehajtott intézkedések hatásának értékelése segítheti a fenntartható közlekedés előmozdítására hivatott további döntéshozatalt és választást;
- a lakosok és az ingázók körében a gyaloglást és a kerékpározást népszerűsítő hatékony és célzott kommunikációs eszközök kialakítása.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a mobilitásért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható. Ugyanakkor egyes helyi és környezeti tényezők (pl. topográfia) korlátozhatják bizonyos, a gyaloglást és a kerékpározást támogató és népszerűsítő intézkedések alkalmazhatóságát.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i52) Az utazások közlekedési mód szerinti megoszlása (gépkocsival, motorkerékpárral, tömegközlekedéssel, kerékpárral és gyalog megtett utak %-a) i54) A kerékpáros infrastruktúra (kerékpársávok, kerékpárutak) teljes hossza (km) és a járművek közötti hálózatának teljes hosszához viszonyított aránya (km kerékpársáv/km közút) i55) A település a gyalogos/kerékpáros infrastruktúrájának szentelt és politikai szinten elfogadott beruházási szakpolitikával vagy tervvel, illetve a gyaloglást/kerékpározást népszerűsítő mérhető célokkal rendelkezik (i/n)	b17) A településen a kerékpáros közlekedés aránya 20 % vagy magasabb VAGY a település az elmúlt 5 évben legalább 50 %-kal megnövelte a kerékpáros közlekedés arányát. b18) A település a közlekedési infrastruktúrára és annak karbantartására fordított beruházásának legalább 10 %-át a kerékpáros infrastruktúrára különíti el.

3.3.3. Egy nagyszabású közös gépkocsihasználati rendszer bevezetése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít egy nagyszabású közös gépkocsihasználati rendszer létrehozásának támogatása és ösztönzése az önkormányzat területén. A közös gépkocsihasználati szolgáltatásokat általában nem az a település nyújtja, amelyben működnek; az önkormányzat ugyanakkor támogató infrastruktúrát hozhat létre és megfelelő szakpolitikát és jogszabályokat alkothat, hogy beépítse a közös gépkocsihasználatot a város és a tömegközlekedés szövetébe. A közigazgatási szerv a helyi szolgáltatás ügyfelévé is válhat, figyelemfelkeltő tevékenységet végezhet, népszerűsítheti a szolgáltatást, és kidolgozhatja azokat a normákat, amelyeket a közös gépkocsihasználati szolgáltatás üzemeltetőinek be kell tartaniuk, hogy kiaknázhassák a város támogató infrastruktúráját (pl. elsőbbségi sávok, alacsony forgalmú zónák). Az önkormányzatok úgy is dönthetnek, hogy támogatást nyújtanak a közös gépkocsihasználat üzemeltetőjének, hogy kiterjesszék vagy felgyorsítsák a növekedési rátát.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat különösen a több mint 200 000 lakosú lakott területtel rendelkező helyi önkormányzatokra vonatkozik. Az alacsonyabb népességű területtel rendelkező helyi önkormányzatokra e legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat alkalmazhatóságát illetően megkötések vonatkozhatnak, mivel a közös gépkocsihasználati rendszer korlátozott számú ügyfélre számíthat, magasabbak a költségek, kevésbé fejlett a tömegközlekedési hálózat stb.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i56) A közös gépkocsihasználati rendszer felhasználóinak száma 10 000 lakosra vetítve (szám/10 000 lakos) i57) A regisztrált felhasználók száma egy közösen használt járműre vetítve (felhasználók száma/járművek száma) i58) A lakosság száma egy elérhető megosztott járműre vetítve (lakosság száma/járművek száma) i59) Évente a közös gépkocsihasználati rendszer felhasználói által vezetett kilométerek száma (km/felhasználó/év) i60) A közös gépkocsihasználati rendszer üzemeltetőjének flottájához tartozó egyes járművek által kiváltott, magántulajdonban lévő gépkocsik száma (magántulajdonban lévő kiváltott gépkocsik száma/megosztott járművek száma)	b19) A közös gépkocsihasználati rendszer üzemeltetőjének flottájához tartozó egyes járművek mindegyike legalább 8 magántulajdonban lévő gépkocsit váltott ki b20) Minden 2 500 lakosra legalább 1 megosztott gépkocsi jut

3.3.4. Integrált tömegközlekedési jegykibocsátás

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az okos rendszer formájában bevezetett integrált jegykibocsátás bevezetése, amely képes azonosítani és felszámítani a többféle közlekedési móddal végrehajtott utazásokat. Ha a közigazgatási szerv tömegközlekedési üzemeltetőként jár el (pl. a város tulajdonában lévő leányvállalat által), saját maga is bevezetheti az integrált jegykibocsátási rendszert. Azokban az esetekben, ahol az önkormányzat magánvállalatokra bízta a tömegközlekedési szolgáltatást, az integrált jegykibocsátási megoldásokat közbeszerzés útján is előírhatja.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a tömegközlekedésért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható. Ugyanakkor a felhasználók és éves tranzakciók egy bizonyos kritikus tömege alatt a kezdeti befektetések megtérülése az okos integrált jegykibocsátási rendszer bevezetéséhez szükséges idő és pénz miatt kihívást jelenthet.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i61) Integrált jeggyel fizetett utak százalékos aránya (%)	
i62) Azon tömegközlekedést használók száma, akik magántulajdonban lévő motorizált közlekedési módot választottak volna az integrált jegykibocsátási rendszer hiányában (a vonzaskörzet teljes lakosságával normalizálva)	b21) Az utak legalább 75 %-át integrált jeggyel fizették

3.3.5. Az elektromos járművek terjedésének javítása a lakott területeken

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít elektromos járművek (azaz elektromos gépkocsik, elektromos segédmotoros kerékpárok és elektromos kerékpárok) beszerzése a közigazgatási szerv saját flottájába. Ezenkívül olyan rendszerek is bevezethetők, amelyek támogatják az elektromos járművek lakosság általi vásárlását, pl. erre felhasználható költségvetés elkülönítése vagy a helyi bankokkal alacsonyabb kamatra irányuló megállapodások kötése. Ezenfelül a közigazgatási szerv úgy is támogathatja az elektromos járművek terjedését, hogy megengedi, hogy korlátozott forgalmú területeken vagy elsőbbségi sávokban is közlekedjenek, további nyilvános elektromos töltőállomásokat hoz létre vagy növeli ezek számát, csökkenti az elektromos járművek után fizetendő adókat, bevezeti vagy támogatja az elektromos járművek közös gépkocsihasználati rendszerét, valamint népszerűsíti a lakosok körében az elektromos járművekre vonatkozó támogatási intézkedéseket.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható és különösen releváns a városokban (ahol magas a rövid távolságra történő utazások aránya) és a forgalmi torlódásokkal és légszennyezéssel küzdő területeken.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i63) Elektromos járművek (típusonként, pl. elektromos gépkocsik, elektromos kerékpárok) százalékos aránya az utakon az összes járműre vetítve (%)	—
i64) Elektromos tömegközlekedési járművek (típusonként, pl. elektromos gépkocsik, elektromos kerékpárok) százalékos aránya a teljes tömegközlekedési járműflottára vetítve (%)	
i65) A nyilvános elektromos töltőállomások száma lakosonként (száma/lakos)	

3.3.6. Az utazás intermodalitásának előmozdítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a fenntartható közlekedési módok között a kényelmes, biztonságos, gyors és gördülékeny összeköttetések kialakításának előmozdítása. Az intermodális közlekedési rendszerek összekapcsolják a tömegközlekedési (autóbuszok, villamosok/helyi érdekű vasút és elővárosi vasút), a gyalogos, a kerékpáros, valamint a kerékpár- és a gépkocsimegosztó infrastruktúrát és szolgáltatásokat. A közigazgatási szervek úgy mozdíthatják elő az utasok intermodalitását, ha számos tömegközlekedési üzemeltetővel és kerékpár- és gépkocsimegosztó vállalattal működnek együtt.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható, ám különösen az összetett közlekedési hálózattal és kiterjedt területtel rendelkező városokban hasznos.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i52) Az utazások közlekedési mód szerinti megoszlása (gépkocsival, motorkeréppárral, tömegközlekedéssel, kerékpárral és gyalog megtett utak %-a)	b22) A városban használt fenntartható közlekedési módok (pl. gyaloglás, kerékpározás, autóbusz, villamos, vonat) aránya 60 % vagy magasabb
i66) Kerékpáros parkolóhelyek átlagos száma a tömegközlekedési megállóknál az átlagos napi utasforgalomra vetítve (kerékpártartók száma/utasok száma)	
i67) A tömegközlekedést gyaloglással/kerékpározással kombináló személyek százalékos aránya azokhoz a tömegközlekedést használókhoz viszonyítva, akik egy gyakran (a reggeli és délutáni csúcsforgalomban legalább óránként kétszer) közlekedő tömegközlekedési eszköz megállójától észszerű távolságon (800 m gyaloglás vagy 3 km kerékpározás) belül laknak (%)	
i68) A lakosok számára elérhető intermodális útvonaltervező szoftver gyalog és kerékpárral megtehető útvonalrészeket is megjelenít (i/n)	

3.3.7. A behajtási díj bevezetése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a gyakori forgalmi torlódásoktól szenvedő városi területeken egy behajtási díj bevezetése. A behajtási díj egy, a túlterhelt utak legforgalmasabb napszakokban történő használatát visszaszorítani kívánó gazdasági demotiváló (díj). Ahhoz, hogy a behajtási díj sikeres legyen, egy közlekedési intézkedéscsomag részeként kell bevezetni (lásd a korábbi legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatokat a 3.3. szakaszban), amely valódi alternatívát biztosít a gépkocsi helyett.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a gyakori forgalmi torlódásokkal és légszennyezéssel küzdő lakott területeken alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i52) Az utazások közlekedési mód szerinti megoszlása (gépkocsival, motorkerékpárral, tömegközlekedéssel, kerékpárral és gyalog megtett utak %-a)	b23) A légszennyező anyagok (PM ₁₀ , ammónia és nitrogén-oxid) behajtási díjjal lefedett területen belüli koncentrációja (átlagosan) 10 %-kal csökkent a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest
i69) A légszennyező anyagok (lebegő részecskék – PM ₁₀ , ammónia és nitrogén-oxid) behajtási díjjal lefedett területen belüli csökkentésének százalékos aránya a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest (%)	b24) A behajtási díjjal lefedett területre mentességet nem élvező járművel történő behajtások száma 20 %-kal csökkent a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest
i70) A behajtási díjjal lefedett területre mentességet nem élvező járművel történő behajtások számában tapasztalt csökkenés százalékos aránya a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest (%)	b25) A tömegközlekedési járművek behajtási díjjal lefedett területen belüli sebessége és pontosságát 5 %-kal javult a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest
i71) A behajtási díjjal lefedett területen belül a tömegközlekedési járművek átlagos sebességének és pontosságának százalékos növekedése a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest (%)	

3.3.8. A városokban az ingyenes parkolóhelyek számának korlátozása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a lakott területeken az utcai ingyenes parkolás korlátozása és a parkolási minimumkövetelmények eltörlése (az utcai parkolóhelyek és földalatti garázsok tekintetében) az újonnan épült létesítmények esetében. Ezenfelül elfogadhatnak egy hivatalos politikát is a már meglévő létesítményekre vonatkozó korábbi parkolási követelmények (utcai parkolóhelyek és földalatti garázsok) fokozatos eltörlése céljából. Az utcai ingyenes parkolóhelyek korlátozása visszatartó erőként hat a magántulajdonban lévő gépkocsikra. Ezek az intézkedések akkor a leghatékonyabbak, ha olyan intézkedések kísérik őket, amelyek javítják a gépkocsihasználat valódi alternatíváinak (például tömegközlekedés, kerékpározás és gyaloglás) elérhetőségét és megbízhatóságát.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható és különösen a gyakori forgalmi torlódásokkal és légszennyezéssel küzdő, illetve kihasználatlan tömegközlekedéssel rendelkező városokban hasznos.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i52) Az utazások közlekedési mód szerinti megoszlása (gépkocsival, motorkerékpárral, tömegközlekedéssel, kerékpárral és gyalog megtett utak %-a)	b26) Az utcai parkolóhelyek 80–90 %-a munkaidő 90 %-ában foglalt
i72) Munkaidőben rendelkezésre álló parkolóhelyek százalékos aránya (%)	b27) A városban nincsenek érvényben parkolási minimumkövetelmények (utcai parkolóhelyek és földalatti garázsok) az újonnan épült létesítmények esetében, és a város rendelkezik hivatalos politikával a már meglévő létesítményekre vonatkozó korábbi parkolási követelmények fokozatos eltörlése céljából
i73) Parkolási minimumkövetelmények megléte (utcai parkolóhelyek és földalatti garázsok) az újonnan épült létesítményekben (i/n)	

3.3.9. Logisztikai szolgáltató központok létesítése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az önkormányzat területén egy logisztikai szolgáltató központ létrehozásának támogatása és ebbe az érdekelt felek bevonása. A logisztikai szolgáltató központ az általa kiszolgált földrajzi területhez viszonylag közel is elhelyezkedhet, hogy ezzel lehetővé tegye az adott területen az összevont kiszállítást.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a mobilitásért felelős minden helyi önkormányzatra alkalmazható és különösen releváns a nagy volumenű áruszállítás által érintett és/vagy gyakori forgalmi torlódásokkal és légszennyezéssel küzdő városokra nézve.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i74) A kiszállító járművek szén-dioxid-kibocsátása egy konkrét időkereten belül (pl. évente, havonta) a logisztikai szolgáltató központ által kiszolgált területen (kg CO ₂ -egyenérték/év vagy kg CO ₂ -egyenérték/hónap)	b28) A szolgáltatási területen a kiszállító járművek szén-dioxid-kibocsátása 40 %-kal csökkent a logisztikai szolgáltató központ létrehozását megelőző helyzethez képest
i75) A szolgáltatási területen naponta megtett kiszállítási utak száma (szám/nap)	b29) A szolgáltatási területen naponta megtett kiszállítási utak száma 75 %-kal csökkent a logisztikai szolgáltató központ létrehozását megelőző helyzethez képest

3.4. A földhasználatra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a földhasználat tervezéséért felelős helyi önkormányzatokra vonatkozik.

3.4.1. A zöld és a mezőgazdasági földterületekre történő városi terjeszkedés korlátozása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a városi terjeszkedés szabályozási intézkedésekkel (pl. földhasználati területrendezés, konkrét földhasználati módok limitálása), gazdasági beavatkozással (pl. építési engedélyekkel történő kereskedés) és intézményi változtatásokkal és irányítással (pl. a városi területek felélesztését végző speciális ügynökségek) történő korlátozása. A városi terjeszkedés korlátozását célzó intézkedésekre példa a barnamezős területekre való építkezés ösztönzése, az épületek közötti lezárt terület minimálisra csökkentése, a használaton kívüli épületek felújítása és a függőleges terjeszkedés előmozdítása.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a földhasználat tervezéséért felelős összes helyi önkormányzatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i76) Mesterséges vízhatlan felületek (azaz bármilyen vízhatlan beépített terület: épületek, utak, bármilyen növényzet vagy víz nélküli terület) az önkormányzat területén (km ² mesterséges vízhatlan felület/km ² teljes felület)	—
i77) Egy adott időszakon (pl. 1, 5, 10 éven) belül újonnan beépített területek az önkormányzat területén a szóban forgó időszak elején meglévő teljes beépített területéhez viszonyított százalékos aránya (%)	

3.4.2. A települési hőszigetelés csökkentése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a települési hőszigetelés csökkentése kombinált intézkedések révén (például zöld területek, zöld tetők, fényvisszaverő anyagok használata, a forró csövek hatékonyabb szigetelése, valamint a hulladékhő elszökésének megakadályozása és újrafelhasználása).

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a nagy kiterjedésű lakott területeken a földhasználat tervezéséért felelős összes helyi önkormányzatra alkalmazható. A kis településeket kevésbé érinti a települési hőszigetelés.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i78) A települési hőszigetelést mérséklő intézkedések bevezetése, például zöld területek, zöld tetők vagy fényvisszaverő anyagok használata (i/n)	—

3.4.3. Alacsony környezeti hatású vízvezetés előírása leburkolt talaj esetében

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az új létesítmények építésénél (ideértve a meglévő beépített területek nagyobb felújításait) az alacsony környezeti hatású vízvezetési intézkedések előírása az áradások, a talajerózió és -szennyezés, valamint a felszín alatti vizek szennyezésének megelőzése és ellenőrzése érdekében. A fenntartható vízvezetési rendszerek elvét alkalmazó, alacsony környezeti hatású vízvezetési intézkedések elfogadása képezi a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatot, mivel ez a legkorszerűbb alapelveket követi:

- célja az elfolyó víz minőségének javítása, a felszíni lefolyás csökkentése, a biológiai sokféleség védelme és közjóléti értékteremtése,
- a rendszer célja a lehetőségekhez képest hűen reprodukálni a beavatkozás előtti természetes vízvezetési állapotokat
- olyan integrált megközelítéssel, amelyen belül a megelőzésre, a forrásoldalra és a helyszíni kontrollra vonatkozó intézkedések meghatározott hierarchiát követnek.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a földhasználat tervezéséért felelős összes helyi önkormányzatra alkalmazható. A vízvezetést javító konkrét intézkedések az adott helyszínre jellemzőek.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i79) Új létesítmények építésénél és nagyobb átépítéseknél alacsony környezeti hatású vízvezetési intézkedések előírása (i/n)	—

3.5. A városi zöld területekre vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a városi zöld területek kezeléséért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.5.1. Helyi biodiverzitási stratégia és cselekvési terv kidolgozása és végrehajtása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít egy helyi biodiverzitási stratégia és cselekvési terv bevezetése, amelynek céljait és célkitűzéseit a szakértőkkel, az érdekelt felekkel és a lakosokkal történő konzultáció segítségével határozhatják meg. A cselekvési tervnek tartalmaznia kell a végrehajtandó intézkedéseket, az ütemtervet, a rendelkezésre álló költségvetést, a mérföldköveket, a végrehajtásra vonatkozó partnerségeket és a felelősségi köröket. A cselekvési terv eredményei a figyelem felkeltése céljából népszerűsíthetők és terjeszthetők a lakosok és az érdekelt felek körében.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a városi zöld területek kezeléséért felelős valamennyi közigazgatási szerve alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i80) Őshonos fajok százalékos aránya és száma (a fajok különböző kategóriáira vonatkozóan, pl. madarak, pillangók) a lakott területen (%)	—
i81) Természetes és félig természetes területek százalékos aránya a városi területen a teljes városi területhez viszonyítva (%)	
i82) Egy lakosra vetített zöld terület (m ² /lakos) – megkülönböztetve a városi, félig városi és vidéki területeket	

3.5.2. Kék-zöld hálózatok kialakítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít olyan kék-zöld hálózatok⁽¹⁴⁾ kialakítása, amelyek a vízgazdálkodás és a zöld infrastruktúra összekapcsolásával újraalkotják a természetvédelmi irányultságú vízkörforgást és hozzájárulnak a város közjólétéhez. A kék-zöld hálózatok egyesíthetők és megvédhetők a települési látkép hidrológiai és ökológiai értékeit, miközben rugalmas és alkalmazkodóképes intézkedéseket biztosítanak az áradások kezelésére.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat minden helyi önkormányzatra alkalmazható.

⁽¹⁴⁾ A kék-zöld hálózatok olyan természetes és félig természetes területek, amelyek zöld és/vagy vízi ökoszisztémák esetében kék területeket és egyéb, szárazföldi (beleértve a part menti) és tengeri területeken található fizikai elemeket foglalnak magukban.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i83) Városi zöld és kék területek százalékos aránya a teljes lakott területhez viszonyítva (%)	—

3.5.3. Zöld tetők építésének előmozdítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít olyan megfelelő szakpolitikai rendszerek létrehozása, amelyek támogatják az új és a meglévő – magán- vagy köztulajdonban lévő – épületeken a zöld tetők építését. A zöld tetők megújuló energiarendszereket, például fotovoltaikus paneleket is magukban foglalhatnak (a középületekben és a szociális lakásokban történő megújulóenergia-termelésről szóló további információkért lásd a 3.2.10. szakaszt). A zöld tetők építését támogató szakpolitikai rendszerek magukban foglalhatnak gazdasági ösztönzőket, csökkentett bürokráciát, illetve konkrét technikai támogatást a zöld tetők épületek építésébe vagy felújításába való belefoglalására.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a földhasználat tervezéséért felelős összes helyi önkormányzatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i84) A zöld tetővel fedett felszín százalékos aránya a lakott terület teljes felszínéhez viszonyítva ($m^2_{\text{zöld tető}}/m^2_{\text{lakott terület}}$)	—
i85) Egy adott lakott területen zöld tetővel rendelkező épületek százalékos aránya vagy száma (%)	—

3.5.4. Új környezeti érték nyújtása a parlagon heverő zöld területek és a peremterületek számára

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az önkormányzat területén található parlagon heverő zöld területek és a peremterületek helyreállítását célzó terv elfogadása, amelynek célja a talaj és a víz szennyező anyagoktól való megtisztítása, a vadon élő állatok élőhelyeinek gyarapítása, a települési hőszigetelés csökkentése, valamint a talajerózió és az áradások elleni védelem, és emellett szabadidős zöld területek biztosítása a helyi lakosok számára.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a földhasználat tervezéséért felelős összes helyi önkormányzatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i86) A lakott területen belül a parlagon heverő zöld területek és a peremterületek helyreállítását és környezetvédelmi irányítását célzó terv elfogadása (i/n)	—

3.6. A helyi környezeti levegőminőségre vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a levegőminőség kezeléséért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.6.1. A helyi környezeti levegő minőségének javítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít, ha van a levegőminőség javítását célzó strukturált terv, amely rendszeresen naprakésszé tett rövid és hosszú távú célkitűzéseket tartalmaz, melyek előre meg vannak határozva és meghaladják a 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽¹⁵⁾ (a levegőminőségről szóló irányelv) meghatározott cél- és határértékeket. A tervnek ki kell terjednie valamennyi területre a közlekedéstől kezdve (gépkocsihasználat, sebességhatárok, tömegközlekedés stb.) az ipari létesítményeken, az energiatermelésen, az épületekben használt fűtési rendszer típusán és az épületek energiahatékonyságán át a földhasználat tervezéséig, továbbá azt a releváns ágazati hatóságokkal és érdekelt felekkel együttműködésben kell kidolgozni. Ezenfelül a terv eredményessége adott esetben javítható, ha azt magasabb szintű hatóságokkal és a szomszédos településekkel együtt dolgozzák ki. A levegőminőség javítására irányuló terv magában foglalhatja a levegőminőség hatásairól és fontosságáról szóló információk lakosok körében történő terjesztését, például a fenntartható közlekedési módok használatának előmozdítását.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a területükön a levegőminőség kezeléséért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható, és konkrét helyi problémákra összpontosít.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i87) A PM ₁₀ éves átlagos koncentrációja (µg/m ³)	b30) Az ebben a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatban meghatározott összes mutató eredményei eléri az Egészségügyi Világszervezet által készített levegőminőségi iránymutatásokban megállapított szinteket
i88) Azon napok száma évente, amelyeken a PM ₁₀ napi átlagos koncentrációja meghaladja az 50 µg/m ³ értéket (nap/év)	
i89) A PM _{2,5} éves átlagos koncentrációja (µg/m ³)	
i90) Azon napok száma évente, amelyeken a PM _{2,5} napi átlagos koncentrációja meghaladja a 25 µg/m ³ értéket (nap/év)	
i91) Azon napok száma évente, amelyeken az ózon (O ₃) legnagyobb napi 8 órás középértéke meghaladja a 120 µg/m ³ értéket (nap/év)	
i92) A nitrogén-dioxid (NO ₂) éves átlagos koncentrációja (µg/m ³)	
i93) Azon napok száma évente, amelyeken a NO ₂ óránkénti koncentrációja meghaladja a 200 µg/m ³ értéket (nap/év)	

3.7. A zajszennyezésre vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a zajszennyezés kezeléséért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.7.1. A zajszennyezés nyomon követése, feltérképezése és csökkentése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az önkormányzat területén jelentkező zaj feltérképezése, és a lakosság tájékoztatása egy hatékony kommunikációs kampány útján a zajszennyezés hatásairól, valamint a feltérképezés eredményeiről. A zajtérkép eredményei alapján a helyi önkormányzatoknak zajcsökkentési cselekvési terveket kell kidolgozniuk a helyi zajszint mérséklése, illetve – ahol megfelelő a zajszint – a környezeti zajminőség megtartása érdekében.

⁽¹⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2008. május 21.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról (HL L 152., 2008.6.11., 1. o.).

Alkalmazási kör

Ez a szakasz a zajszennyezés kezeléséért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i94) A helyi határértéket meghaladó zajszintet rögzítő méréseknek az összes mérés számához viszonyított százalékos aránya (%)	—
i95) A helyi határértéket meghaladó zajszintnek kitett lakosság aránya a teljes lakossághoz viszonyítva (%)	
i96) Az Egészségügyi Világszervezet határértékei szerint az egészségre ártalmatlan éjszakai zajszintnek kitett lakosság aránya a teljes lakossághoz viszonyítva (%)	

3.8. A hulladékgazdálkodásra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a hulladékgazdálkodásért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.8.1. Az EMAS hulladékgazdálkodási ágazatra vonatkozó ágazati referenciadokumentumának figyelembevétele

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az EMAS hulladékgazdálkodási ágazatra vonatkozó ágazati referenciadokumentumában ⁽¹⁶⁾ ismertetett legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok figyelembevétele és az említett dokumentumban meghatározott mutatókról szóló jelentéstétel.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a hulladékgazdálkodásért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható.

3.9. A vízellátásra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a területükön az ivóvíz biztosításáért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.9.1. Teljeskörű vízfogyasztásmérés kialakítása a háztartás/végső fogyasztó szintjén

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít minden egyes lakóingatlanban és bármely egyéb egyéni végső fogyasztónál (ipari üzem, kereskedelmi célú épület, középület stb.) a vízfogyasztásmérők felszerelése, hogy minden vízszámla a tényleges vízfogyasztás alapján kerüljön kiállításra. Okos vízfogyasztásmérők alkalmazásával lehetőség nyílik a vízfogyasztás távolról, időben történő mérésére és például a különböző fogyasztók fogyasztási szokásainak elemzésére, illetve a vízelosztó rendszerek gyenge pontjainak azonosítására. A tényleges vízfogyasztáson alapuló számlázással és a szokásostól eltérő vízfelhasználás (pl. szivárgás) korai felderítésével jelentős vízmegtakarítás érhető el.

⁽¹⁶⁾ Az EMAS hulladékgazdálkodási ágazatra vonatkozó ágazati referenciadokumentuma jelenleg kidolgozás alatt áll. A közbenső eredmények és a végleges dokumentum annak elfogadása után a következő címen érhető el: http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/waste_mgmt.html.

Alkalmazási kör

Ez a technika bármilyen meglévő vízhálózatra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i97) A vízfogyasztásmérők elterjedtségének aránya (a fogyasztók x%-ánál van, x% vízfogyasztást mérnek vízfogyasztásmérővel)	b31) A vízfogyasztásmérők elterjedtségének aránya a háztartások vagy végső fogyasztók szintjén 99 % vagy magasabb
i98) Az okos mérők aránya az összes használatban lévő vízfogyasztásmérőhöz viszonyítva (%)	b32) A (legalább az év egy részében) szűkös vízkészletekkel rendelkező területeken ⁽¹⁾ a vízfogyasztásmérők a háztartások/végső fogyasztók szintjén okos mérők
i99) A végső fogyasztóknál mért vízmegtakarítás a vízfogyasztásmérők és/vagy okos mérők felszerelését követően (l/fogyasztó)	b33) Az összes új épület rendelkezik vízfogyasztásmérővel (okos mérővel a szűkös vízkészletekkel rendelkező területeken)

⁽¹⁾ Szűkös vízkészletekkel rendelkező területek azok a területek, ahol nem áll rendelkezésre elegendő vízkészlet a hosszú távú átlagos szükséglet kielégítésére. További információ: <http://ec.europa.eu/environment/water/quantity/about.htm>

3.9.2. A vízellátó rendszer szivárgásainak minimalizálása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- a vízellátó rendszer részletes vízháztartási egyensúlyának felmérése és a víznyomás irányítása, a magas nyomás elkerülése;
- a vízellátó rendszer elemzése és megfelelő körzeti mérési területekre való felosztása a vízszivárgás kézi vagy automatikus hangdetektorokkal történő felderítése érdekében;
- gyors és megfelelő reagálás a hálózat azonosított problémáira és a vízszivárgásra;
- adatbázis kialakítása az összes műszaki berendezés, a csövek kora, típusa, a hidraulikai adatok, a korábbi beavatkozások stb. nyilvántartásba vétele és földrajzi hivatkozással való ellátása céljából.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat új és már meglévő vízellátó hálózatokra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i100) A vízvesztésnek a rendszer bemeneti mennyiségéhez viszonyított százalékos aránya (%)	b34) Az infrastrukturális szivárgási index 1,5-nél alacsonyabb
i101) Infrastrukturális szivárgási index: az aktuális éves valós veszteség és az elkerülhetetlen éves valós veszteség ⁽¹⁾ hányadosa	

⁽¹⁾ Az aktuális éves valós veszteség az a vízmennyiség, amely ténylegesen elfolyik a vízellátó rendszerből (azaz nem jut el a végső fogyasztókhoz). Az elkerülhetetlen éves valós veszteség azt veszi figyelembe, hogy mindig lesz némi szivárgás a vízellátó rendszerben. Az elkerülhetetlen éves valós veszteséget olyan tényezők alapján számítják ki, mint a hálózat hossza, a szolgáltatásra való csatlakozások száma és a hálózat üzemi nyomása.

3.10. A szennyvíztisztításra vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz a szennyvíztisztításért és a települési csatornázásért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.10.1. Energiahatékony szennyvíztisztítás teljes nitrifikáló feltételek elérésével

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít:

- beépített kapacitás megléte a száraz időjárásra jellemző szennyvízáram legalább kétszeresének kezelésére; (esőzés vagy olvadás esetén)
- a szennyvíz nitrifikáló feltételek mellett történő kezelése (a mikroorganizmusok relatív tápanyag-ellátottsága < 0,15 kg BOI₅/kg MLSS⁽¹⁷⁾ naponta), valamint a denitrifikálás és a foszforeltávolítás elvégzése;
- a lebegő szilárd részecskék eltávolítása homokszűrő (vagy víz alá merülő membrán) alkalmazásával érzékeny befogadó vizek esetében;
- egyéb harmadlagos szennyvíztisztítás alkalmazása a mikroszennyezők csökkentése érdekében (lásd a 3.10.2. szakaszt);
- szerves vegyületek (összes szerves szén), ammónia, nitrát és foszfor folyamatos nyomon követése a 100 000 lakosegyenértéknél (LE)⁽¹⁸⁾ vagy 6 000 kg BOI₅ terhelés napi beáramlásánál magasabb üzemi kapacitás esetében;
- az elsődleges és felesleges iszap stabilizálása az anaerob rothasztókban (lásd a 3.10.3. szakaszt);
- az anaerob módon stabilizált iszap szárítása és égetőműbe küldése (lásd a 3.10.4. szakaszt);
- energiahatékony technológiák (például energiahatékony finombuborékos levegőztetővel ellátott rendszerek a biológiai tisztítási fázisban, energiahatékony szivattyúk és orsós átemelő) bevezetése.

Alkalmazási kör

Ez a technika az új és a már meglévő szennyvíztisztító telepek szennyvíztisztításáért felelős közigazgatási szervekre alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i102) A KOI, BOI ₅ , ammónia, összes nitrogén és összes foszfor koncentrációja a távozó végleges szennyvízki-bocsátásban vagy az eltávolításuk hatásfoka (mg/l, %)	b35) Az elért eltávolítási hatásfok a következőképpen alakul: legalább 98 % a BOI ₅ , legalább 90 % a KOI, legalább 90 % az ammónia, legalább 80 % az összes szerves nitrogénvegyület, valamint legalább 90 % az összes foszfor esetében
i103) A szennyvíztisztító telep által egy egység BOI ₅ eltávolítására felhasznált villamos energia (kWh/kg eltávolított BOI ₅)	b36) A szennyvíztisztító telep villamosenergia-fogyasztása:
i104) A szennyvíztisztító telep által a kezelt mennyiséghez felhasznált villamos energia (kWh/m ³ kezelt szennyvíz)	— 18 kWh/lakosegyenérték/évnél alacsonyabb a nagy (10 000 lakosegyenértéket meghaladó méretű) települési szennyvíztisztító telepek esetében
i105) A szennyvíztisztító telep egy lakosegyenértékre vetített éves villamosenergia-fogyasztása (KWh/lakosegyenérték/év)	— 25 kWh/lakosegyenérték/évnél alacsonyabb a kis méretű (10 000 lakosegyenértéket el nem érő) települési szennyvíztisztító telepek esetében

⁽¹⁷⁾ A legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat szövegében az alábbi rövidítések szerepelnek: BOI₅: ötnapos biológiai oxigénigény; MLSS: vegyes iszapban található szuszpendált szilárd anyag (biomassza az eleveniszapos rendszerben); KOI: kémiai oxigénigény.

⁽¹⁸⁾ „Lakosegyenérték (LE)”: a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelvben (HL L 135., 1991.5.30., 40. o.) használt kifejezés, amely a város, falu vagy község lakosai által termelt és egyéb forrásokból (például a nem helyi lakosoktól vagy az agrár-élelmiszeriparból) származó szerves szennyező anyagokat foglalja magában.

3.10.2. A szennyvízkibocsátás minimalizálása különös figyelmet fordítva a mikroszennyezőkre

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a mikroszennyezők jelentős mértékben történő eltávolítása olyan harmadlagos szennyvíztisztítás bevezetésével, mint az aktív szénporral való adszorpció vagy klórmentes oxidáló anyagokkal (különösen ózonnal) történő oxidáció.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat az új és a már meglévő települési szennyvíztisztító telepek szennyvíztisztításáért felelős közigazgatási szervekre alkalmazható; ugyanakkor a meglévő telepeknél helyhiány merülhet fel, amelyeket a berendezés módosított kialakításával lehet leküzdeni.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i106) A mikroszennyezők eltávolítási hatásfoka az adszorpció vagy ózonkezelési szakaszban a KOI vagy DOC ⁽¹⁾ tekintetében (%)	b37) A mikroszennyezők átlagos eltávolítási hatásfoka nagyobb, mint 80 %
i107) Az éves szennyvízáram mikroszennyezők eltávolítása céljából harmadlagos szennyvíztisztításon áteső mennyiségének százalékos aránya (%)	b38) A mikroszennyezőket az éves szennyvízáram legalább 90 %-ából eltávolították

⁽¹⁾ DOC: oldott szerves szén.

3.10.3. Az iszap anaerob rothasztása és az optimális energia-visszanyerés

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az elsődleges és felesleges iszap stabilizálása az anaerob rothasztókban és a megtermelt biogáz energiahatékony szivattyúkkal és orsós átemelőkkal történő felhasználása a helyszíni villamosenergia-termeléshez és iszapszáritáshoz.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat olyan nagy méretű új és a már meglévő szennyvíztisztító telepek szennyvíztisztításáért felelős közigazgatási szervekre alkalmazható, amelyek 100 000 lakosegyenértéknél (LE) vagy 6 000 kg BOI₅ terhelés napi beáramlásnál magasabb kapacitással rendelkeznek.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i108) A szennyvíztisztító telep biogázból származó, saját termelésű villamos energia és hőenergia által éves szinten kiszolgált villamosenergia- és hőenergia-szükségletének százalékos aránya (%)	b39) A biogázból származó saját termelésű villamos energia és hőenergia a 100 000 lakosegyenértéket meghaladó méretű települési szennyvíztisztító telepek energiafelhasználásának 100 %-át lefedi a helyszíni termikus iszapszáritás nélkül, illetve 50 %-át a helyszíni termikus iszapszáritást alkalmazó üzemek esetében
i 109) A biogázzal üzemelő generátor elektromos hatásfoka (%)	
i110) Konkrét biogáztermelés (Nl ⁽¹⁾ /kg szerves szárazanyag betáplálás)	

⁽¹⁾ Nl: normál liter, azaz a gáz normál körülmények között mért kiterjedése (nyomás: 1,01325 bar; hőmérséklet: 0 °C).

3.10.4. Iszap szárítása és égetése

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az anaerob módon stabilizált iszap hatékony mechanikus vízmentesítése például kamrás szűrőprésekkel, majd ennek teljeskörű oxidálása egy monoégető üzemben (az ipari kibocsátásokról szóló irányelv⁽¹⁹⁾ szerinti elérhető legjobb technikákra vonatkozó referenciadokumentumokban⁽²⁰⁾ részletezetteknek megfelelően). Az égési maradék hamujában található foszfor visszanyerhető.

Alkalmazási kör

Ez a technika az új és a már meglévő szennyvíztisztító telepek szennyvíztisztításáért felelős közigazgatási szervekre alkalmazható. A kis szennyvíztisztító telepeken a mechanikusan vízmentesített iszap helyszínén történő elégetés helyett egy másik központi monoégető iszapkezelő telepre is továbbítható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i111) A szennyvíztisztító telepen termelt, monoégetésen átesett szennyvíziszap százalékos aránya (%)	—
i112) A szennyvíztisztító telep égési maradékában jelen lévő, visszanyert foszfor százalékos aránya (%)	—

3.10.5. A szennyvíztisztító telepekből kilépő szennyvízből visszanyert víz felhasználásának előmozdítása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a szennyvíztisztító telepekből kilépő szennyvízből visszanyert víz felhasználásának előmozdítása. Ez például az alábbi célokra vehetők igénybe:

- öntözés, ideértve a nem mezőgazdasági öntözést, pl. parkok;
- ivóvizet nem igénylő települési felhasználási módok, például utcatakarítás, hókészítés a szomszédos sípályák számára, WC-öblítés a középületekben, nyilvános szökőkutak;
- ipari felhasználási módok, például hűtés;
- talajvíz-pótlás.

A helyi közigazgatási szervek azzal biztosíthatják a visszanyert víz egyes konkrét célokra történő felhasználását, hogy a szennyvíztisztító telepeket megfelelő harmadlagos és fertőtlenítő rendszerekkel szerelik fel szükség szerint. A folyamat során a helyi közigazgatási szerveknek kapcsolatba kell lépniük azon érintett érdekelt felekkel (pl. helyi gazdálkodókkal, mezőgazdasági szövetségekkel), amelyeket érdekelhet a visszanyert víz felhasználása.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a szennyvíztisztításért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható. A víz újrafelhasználása ugyanakkor különösen a szűkös vízkészletekkel rendelkező területeken releváns, ahol csökkentheti a vízkészletek gyakorolt hatást, és ahol a többletberuházások és a működési költségek gazdaságilag megvalósíthatók.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

⁽²⁰⁾ Az ipari kibocsátásokról szóló irányelv szerinti elérhető legjobb technikákra vonatkozó referenciadokumentumok az alábbi címen érhetők el: <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i113) A szennyvíztisztítás során termelt visszanyert víz mennyisége egy adott időszakban ($m^3/év$, $m^3/óra$)	—
i114) A visszanyert víznek az összes kezelt szennyvízhez viszonyított aránya (%)	

3.10.6. A vegyes csatornahálózatból túlfolyó víz és a különálló csatornahálózatokból származó csapadékvíz összegyűjtése és kezelése

Vegyes csatornahálózatok esetében⁽²¹⁾ legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a víztároló tartályokból túlfolyó víz finomlyukú szűrők (4–6 mm) és ülepítő tartályok – illetve a beérkezett víz minőségétől függően talajmegtartó szűrők vagy a szuszpendált szilárd anyagok, KOI, nehézfémek és szerves szennyező anyagok eltávolításának hasonló hatásfokával rendelkező más technikák – segítségével történő kezelése.

Az elkülönített hálózatban legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít, ha a csapadékvizet a szennyezettségének mértékétől függően kezelik, és ha kizárólag a szennyező anyagot nem, vagy csak kis mennyiségben tartalmazó csapadékvizet bocsátják ki közvetlenül.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a szennyvíztisztításért és a városi csatornázásért felelős valamennyi közigazgatási szervre alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i115) Vegyes csatornahálózatok esetében a szennyvíztisztító telepről a víztestekbe kibocsátott szennyező anyagoknak (összes szuszpendált szilárd anyag, KOI és nehézfém) a teljes kibocsátáshoz (tisztított szennyvíz plusz túlfolyó csapadékvíz) viszonyított aránya (%)	—
i116) Az elkülönített csatornahálózatokban a szennyezett vízhatlan területek azon százalékos aránya, ahol a leeső csapadékvizet megfelelő módon tisztítják (%)	

3.10.7. Fenntartható települési csatornázási rendszer

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a vegyes és elkülönített csatornahálózatokat elérő csapadékvízárak talajba való beszivárgásának javításával (pl. a talajlezárás mérséklésével) történő csökkentése. Ez lehetővé teszi, hogy csak a nagyon heves esőzések után forduljon elő túlfolyás, és biztosítja, hogy a települési lefolyó vizek kibocsátását megfelelően kezeljék, ezzel elkerülve a kapcsolódó szennyező anyagok befogadó víztestbe történő kijutását. A helyi önkormányzatok úgy mozdíthatják elő a fenntartható települési csatornázást, hogy a folyómeder szintjén holisztikus megközelítésen alapuló megfelelő rendelkezéseket építenek be a helyi földhasználati politikáikba (lásd még a 3.4.3. szakaszt).

⁽²¹⁾ A vegyes csatornahálózatokban a szennyvizet és a (viharakból és esőzésekből összegyűlő) csapadékvizet ugyanabban a csatornahálózatban gyűjtik össze. Az elkülönített csatornahálózatokban a szennyvizet és a csapadékvizet külön csatornahálózatban gyűjtik össze és továbbítják kezelésre vagy kibocsátásra.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a települési csatornázásért és a földhasználat tervezéséért felelős valamennyi helyi önkormányzatra alkalmazható. A fenntartható települési csatornázási intézkedések új és meglévő létesítményeknél is bevezethetők. A meglévő beépített területeken ugyanakkor korlátozások merülhetnek fel (pl. a helyi vízbeszivárgáshoz nincs elegendő hely).

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i76) Mesterséges felületek aránya (azaz bármilyen vízhatlan beépített terület: épületek, utak, bármilyen növényzet vagy víz nélküli terület) az önkormányzat területén (km^2 mesterséges felület/ km^2 teljes felület)	—
i117) A felfogott és helyben a talajba juttatott esővíz becsült mennyiségének az önkormányzat lakott területére érkező összes becsült esővíz mennyiséghez viszonyított éves százalékos aránya (%)	

3.11. A zöld közbeszerzésre vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz valamennyi közigazgatásra alkalmazható.

3.11.1. Környezetvédelmi kritériumok szisztematikus beépítése az összes közbeszerzési eljárásba

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít a környezetvédelmi kritériumoknak a termékek (árúk, szolgáltatások és építési beruházások) beszerzési eljárásaiba történő beépítése, illetve az értékelési szempontok között az áru vagy szolgáltatás életciklus-költségét tekinteni a leggazdaságosabbnak, nem csak a beszerzés kezdeti összegét.

Környezetvédelmi kritériumok vezethetők be bármely közbeszerzés műszaki leírásába, alkalmassági követelményeibe, értékelési szempontjaiba és a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételeibe, amelyeknél releváns potenciális környezeti hatás várható.

A környezetvédelmi kritériumok megfogalmazásához iránymutatást igénylő közigazgatási szervek:

- bevezethetik az EU zöld közbeszerzésre⁽²²⁾ (EU GPP) irányuló átfogó követelményeit a műszaki leírásba, az alkalmassági követelményekbe, az értékelési szempontokba és a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételekbe, amennyiben azok az adott termékre elérhető;
- amennyiben nem léteznek uniós zöld közbeszerzési ajánlások a témában, az uniós ökocímekre hivatkozhatnak az adott termék vonatkozásában (ahol ilyen van) az uniós ökocímke-követelmények közbeszerzésekben való alkalmazásával⁽²³⁾;
- az árubeszerzésre, szolgáltatásnyújtásra vagy építési beruházásra irányuló közbeszerzésekben alkalmassági követelményként bevezethetik a beszállítók EMAS keretében történő nyilvántartásba vételét, és többletpontokat adhatnak az ajánlatok értékelése során, feltéve, hogy a szerződés tárgya szempontjából releváns egy környezetvédelmi vezetési rendszer bevezetése. Azokban az ágazatokban vagy azokon a területen, ahol a piaci szereplők között alacsony az EMAS-ban nyilvántartásba vett szervezetek száma, és ez korlátozhatja az ajánlatok számát, a hivatkozás kiterjeszhető az nemzetközi szabványokon (azaz ISO 14001) alapuló környezetvédelmi vezetési rendszerekre. A közigazgatási szervek azonban azzal méltányolhatják az EMAS nagyobb fokú hitelességét és megbízhatóságát, hogy több pontot adnak az EMAS-ban nyilvántartásba vett szervezeteknek, mint az olyan egyéb környezetvédelmi vezetési rendszerekkel rendelkező szervezeteknek, amelyek nem biztosítják ugyanazokat a garanciákat.

⁽²²⁾ Az EU zöld közbeszerzésre irányuló követelményeire vonatkozó információk és az ide tartozó áruk teljes listája az alábbi címen található: http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

⁽²³⁾ A közbeszerzési eljárások számának korlátozása érdekében a műszaki leírásban hivatkozni lehet az adott termék- vagy szolgáltatáscsoport uniós ökocímjének követelményeire; az igazoláshoz uniós ökocímekre vonatkozó érvényes tanúsítvány követhető meg. A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.) 44. cikkének (2) bekezdése alapján az ajánlatkérő szervek kötelesek egyéb megfelelő bizonyítási eszközt is elfogadni.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat valamennyi közigazgatásra alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i118) A környezetvédelmi kritériumokat tartalmazó közbeszerzéseknek az összes közbeszerzéshez viszonyított százalékos aránya termékkategória szerinti bontásban (%)	b40) A közbeszerzések 100 %-a tartalmaz környezetvédelmi kritériumokat, amelyek legalább az EU GPP-követelményeiben előírt teljesítési szinteket írják elő azoknál a termékeknél, amelyekre elérhető EU GPP-követelmények (pl. irodai papír, tisztítószer, bútorok)

3.1.2. A környezetvédelmi képzésre és az információk terjesztésére vonatkozó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatok

Ez a szakasz az állampolgárok környezetvédelmi képzéséért és a vállalkozások számára környezetvédelmi tájékoztatás nyújtásáért felelős közigazgatási szervekre vonatkozik.

3.1.2.1. Az állampolgárok és vállalkozások környezetvédelmi képzése és tájékoztatása

Legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatnak számít az állampolgárok és vállalkozások számára környezetvédelmi képzés és tájékoztatás nyújtása az alábbiak céljából:

- a környezetvédelmi problémákra tudatosításának előmozdítása;
- gyakorlati információk biztosítása arról, hogy az állampolgárok és a vállalkozások napi szinten mivel járulhatnak hozzá a környezetvédelemhez és az erőforrások hatékony felhasználásához;
- új viselkedési minták kialakítása a társadalom különböző csoportjaiban;
- az állampolgárok arra való ösztönzése, hogy megismerjék és értékeljék a helyi környezetet, és újból kapcsolatot teremtsenek a természettel;
- a települési és a környező vidéki és természeti területek közötti környezeti egymásrataltságot megértésének előmozdítása.

Ezeket a célkitűzéseket a nyilvánosság vagy állampolgárok, vállalkozások vagy szakemberek egy csoportja számára egy konkrét témában (pl. energiahatékony épületek) megrendezett képzési szemináriumokkal, konferenciákkal, műhelytalálkozókkal lehet elérni. Ezenfelül a helyi közigazgatási szervek konkrét információval szolgálhatnak a környezetvédelemmel kapcsolatos jogi (és egyéb) szempontokról és az elérhető ösztönzőkről (pl. energiahatékony ösztönzők). Ezek az események a környezetvédelmi képzést és tájékoztatásnyújtást támogató lakosok, helyi szervezetek és vállalkozások bevonásával és közreműködésével is megszervezhetőek.

Alkalmazási kör

Ez a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat a lakosság környezeti ügyekben való tájékoztatásáért felelős valamennyi közigazgatási szervezetre alkalmazható.

Kapcsolódó környezeti teljesítménymutatók és kiválósági referenciakövetelmények

Környezeti teljesítménymutatók	Kiválósági referenciakövetelmények
i119) A környezetvédelmi képzési tevékenységekkel közvetve vagy közvetlenül elért állampolgárok százalékos aránya	—
i120) Városi szolgálat vagy ügynökség működik a vállalkozások számára környezettel kapcsolatos információk nyújtása érdekében (i/n)	

4. AJÁNLOTT FŐ ÁGAZATSPECIFIKUS KÖRNYEZETVÉDELMI TELJESÍTMÉNYMUTATÓK

Az alábbi táblázat **válogatást tartalmaz** a közigazgatási ágazatban használható **fő környezetvédelmi teljesítménymutatókról**. A táblázat a 3. fejezetben felsorolt mutatók egy részét fedi le. A táblázat e dokumentum szerkezetéhez illeszkedően van felosztva.

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetési gyakorlat

A FENNTARTHATÓ IRODÁKRA VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

1. Teljes éves energetikai felhasználás	kWh/m ² /év kWh/FTE/év	Irodákat birtokló vagy kezelő közigazgatási szervek	Teljes éves energetikai felhasználás, elosztva a teljes belső irodaterülettel vagy a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalók számával. A mutató az alábbi részekre bontható: — helyiségek fűtése; — helyiségek hűtése; — világítás; — egyéb villamosenergia-használat.	Az épület szintjén	Energiahatékonyság	—	3.1.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
2. Teljes éves üvegházhatásúgáz-ki-bocsátás	kg CO ₂ -egyenérték/ m ² /év kg CO ₂ -egyenérték/ FTE/év	Irodákat birtokló vagy kezelő közigazgatási szervek	Az irodaépületek használata által generált teljes éves üvegházhatásúgáz-ki-bocsátás, elosztva a teljes belső irodaterülettel vagy a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalók számával	Az épület szintjén	Energiahatékonyság	—	3.1.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
3. Teljes éves vízhasználat	m ³ /FTE/év m ³ /m ² /év	Irodákat birtokló vagy kezelő közigazgatási szervek	Az irodaépületek teljes éves vízhasználata, elosztva a teljes belső irodaterülettel vagy a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalók számával, amely adott esetben az alábbi részekre bontható: — vezetékesvíz-használat; — összegyűjtött esővíz használata; — visszanyert szürkevíz használata.	Az épület szintjén	Víz	Az irodaépületek vízhasználata alacsonyabb mint 6,4 m ³ /teljesmunkaidő-egyenértékű munkavállaló/év	3.1.2. legjobb környezeti vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
4. Teljes éves irodai hulladéktermelés	kg/FTE/év	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Az irodaépületek teljes éves irodai hulladéktermelése, elosztva a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalók számával	Az épület szintjén	Hulladék	Az irodaépületek teljes hulladéktermelése alacsonyabb, mint 200 kg/tejesmunkaidő-egyenértékű munkavállaló/év	3.1.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
5. Teljes éves újrahasznosított irodai hulladék	%	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Az irodaépületekben keletkezett összes hulladékon belül az újrahasznosítás céljából szelektíven gyűjtött rész tömegének százalékos aránya	Az épület szintjén	Hulladék	Az irodaépületekben keletkezett semmilyen hulladékot nem szállítanak hulladéklerakókba	3.1.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
6. A naponta felhasznált irodai papír mennyisége teljes munkaidős egyenértékű munkavállalóra vetítve	oldal/FTE/munkanap	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Az évente felhasznált irodai papír teljes mennyisége, elosztva a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalókkal és a munkanapok számával	Szervezeti szint	Anyagfelhasználási hatékonyság	Az irodapapír-fogyasztás kevesebb, mint 15 A4-es oldal/tejes munkaidős egyenértékű munkavállaló/munkanap	3.1.4. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
7. Környezetvédelmi tanúsítványon nyugal rendelkező irodai papír beszerzése	%	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Környezetbarát beszerzett tanúsított irodai papír (rizsmák száma) százalékos aránya a teljes beszerzett irodai papír mennyiségéhez (rizsmák száma) képest	Szervezeti szint	Energiahatékonyság Az anyagfelhasználás hatékonysága Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	A használt irodai papír 100 %-ban újrahasznosított vagy ISO I. típusú öko címkével tanúsított (pl. uniós öko címké).	3.1.4. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
8. Az alkalmazottak fenntartható közlekedését előmozdító eszközök bevezetése	igen/nem	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Az alkalmazottak a magatartásbeli változást előmozdító eszközök bevezetésének és népszerűsítésének köszönhetően elkötelezettek a fenntartható közlekedés iránt	Szervezeti szint	Kibocsátások	Bevezetik és népszerűsítik a fenntartható közlekedés eszközeit a munkavállalók körében	3.1.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
9. Szénköltésigvetés bevezetése üzleti utak esetében	igen/nem	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Egy adott időszakra meghatározzák az üzleti utak teljes szénköltésigvetését. Az egyes utaknak megfelelő szén-dioxid-kibocsátást kivonják a fennmaradó egyenlegről.	Szervezeti szint	Kibocsátások	Szénköltésigvetést vezetnek be minden üzleti útra	3.1.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
10. Videokonferenciához szükséges berendezések rendelkezésre állása és nyomon követése	igen/nem	Irodákat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	A szervezetben támogatják a videokonferencia alkalmazását, és nyomon követik a használatral töltött órák számát. Az összes munkavállaló használhatja a videokonferenciához szükséges berendezéseket.	Szervezeti szint	Kibocsátások	Videokonferencia-berendezés áll minden munkavállaló rendelkezésére, és ezek használatát nyomon követik és népszerűsítik	3.1.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
11. A keletkezett ételmaradék hulladék	g/ételadag	Az étkezdéket és kávézókat birtokló vagy kezelő közgazgatási szervek	Az étkezdékben és kávézóknak felszolgált ételadagoként keletkező élelmiszerhulladék mennyisége	Szervezeti szint	Hulladék	—	3.1.6. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomron követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetői gyakorlat
A FENNTARTHATÓ ENERGIAFELHASZNÁLÁSSAL ÉS AZ ÉGHJLATVÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK							
12. Az önkormányzat területének széndioxid-kibocsátása	kg CO ₂ -egyenérték/lakos	Összes helyi önkormányzat	Az önkormányzat (ideértve a lakóövezeteket, az ipart, a mezőgazdaságot, a kereskedelmet/szolgáltatásokat, például az építőipart) teljes éves széndioxid-kibocsátása (tonna CO ₂ -egyenérték), elosztva a területen élő lakosok számával	A kezelt terület	Kibocsátások	—	3.2.1. és 3.2.2. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
13. Létezik önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési terv	igen/nem	Összes helyi önkormányzat	A rövid és hosszú távú célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazó önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési terv a terület energetikafelhasználásának és kibocsátásának nyilvántartásán alapul	A kezelt terület	Kibocsátások	Célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmazó, energetikafelhasználás és kibocsátás nyilvántartásán alapuló önkormányzati energetikai és éghajlat-politikai cselekvési tervet alkalmaznak	3.2.2. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
14. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó stratégia elfogadása	igen/nem	Összes helyi önkormányzat	Az önkormányzat területén belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, holisztikus szemléletű stratégia más helyi és regionális alkalmazkodási stratégiákra építhet	A kezelt terület	—	Az önkormányzat területén belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó, holisztikus szemléletű stratégia van használatban	3.2.3. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
15. Az utcai világításhoz felhasznált energia	kWh/lakos/év MWh/km/év	Az utcai világítást közvetlenül vagy közvetve irányító közigazgatási szervek	Az utcai világításhoz felhasznált éves energia lakosként vagy a megvilágított utak hossza kilométerében kifejezve	A kezelt terület	Energiahatékonyság	Az utcai világítás energetikafelhasználása kilométerenként 6 MWh/km/évnél alacsonyabb	3.2.4. legjobb környezeti vezetői gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetési gyakorlat
16. A középületek teljes éves energiateljesítményének felhasználása	kWh/m ² /év	Épületeket birtokló vagy kezelő közgazdászati szervezetek	A figyelembe vett épület teljes éves energiateljesítményének felhasználása (tekintettel a helyiségek fűtésére, hűtésére és a villamos energiára) végső energiafogyasztásként kifejezve, elosztva az épület alapterületével	Az épület szintjén	Energiahatékonyság	Új épületeknél a teljes primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 60 kWh/m ² /év Meglévő, felújításra kerülő épületeknél a teljes primerenergia-felhasználás (az összes felhasználási módot figyelembe véve) kisebb, mint 100 kWh/m ² /év	3.2.5., 3.2.6., 3.2.7., 3.2.8. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
17. Az alkalmazottaknak biztosított energiateljesítmény hatékonysági képzés	óra/FTE/év	Épületeket birtokló vagy kezelő közgazdászati szervezetek	Az épületek energiahatékonyságának javítása érdekében tartott környezetspecifikus alkalmazotti képzésekkel töltött órák száma egy évben. A képzési órák száma egy évben, elosztva a teljes munkaidős egyenértékű munkavállalók teljes létszámaival	Az épület szintjén	Energiahatékonyság	—	3.2.8. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
18. Távfűtésből/távűtésből eredő széndioxid-kibocsátás	tonna CO ₂ -egyenérték kg CO ₂ -egyenérték/m ²	Összes helyi önkormányzat	A hűtést és fűtést biztosító rendszer éves széndioxid-kibocsátása a távfűtési/távűtési hálózat bevezetése előtt és után összesen vagy a fűtött vagy hűtött épület alapterületének egységében kifejezve	Távűtési/távűtési hálózat	Kibocsátások	—	3.2.9. legjobb környezeti vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
19. A megújuló energiaforrásokkal kielégített energiafelhasználás aránya	%	Épületeket birtokló vagy kezelő közgazdászati szervezetek	A helyszínen/közben termelt megújuló energia (villamos energia és hő külön-külön feltüntetve), elosztva a középületek vagy szociális lakások energiafelhasználásával (villamos energia és hő külön-külön feltüntetve)	Az épület szintjén	Energiahatékonyság Kibocsátások	A középületben használt villamos energia 100 %-át lefedi a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia helyszíni termelése A középületben/szociális lakásban felmerülő melegvízszükséglet 100 %-át lefedi a helyszíni megújulóenergia-hőtermelés	3.2.10. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
20. Olyan helyi tervezési rendszer van érvényben, amely magasabb energetikai normákat és megújulóenergia-termelésre vonatkozó követelményeket határoz meg	igen/nem	A helyi építési szabályokat meghatározó és/vagy építési engedélyeket kiállító helyi önkormányzatok	A helyi tervezési rendszer tartalmazza azt a rendelkezést, hogy a területen az új épületek építését és a felújításokat példamutató energetikai standardok szerint kell elvégezni, és ezeknek egy megújulóenergia-termelésre vonatkozó minimumkövetelményt kell teljesíteniük	A kezelt terület	Energiahatékonyság Kibocsátások	—	3.2.11. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
21. Tájékoztató és tanácsadás	igen/nem	Az energiahatékonyságot és/vagy a megújuló energiaforrásokat a lakosok és a vállalkozások körében népszerűsítő közigazgatási szervek	A közigazgatási szerv tájékoztatást és tanácsadást nyújt az energiahatékonyságról és a megújuló energiáról a lakosok és a vállalkozások számára, hogy csökkentsék energiafelhasználásukat	A kezelt terület	Energiahatékonyság Kibocsátások	—	3.2.13. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetői gyakorlat
22. A termográfia- val lefedett terület aránya	%	Összes helyi önkormányzat	Az önkormányzat lakott területének azon része, amelyen végeztek termográfiai felmérést, elosztva az önkormányzat teljes lakott területével	A kezelt terület	Energiahatékonyság Kibocsátások	Nemrég (5 évnél frissebb) magas felbontású (50 cm-nél kisebb) termográfiai adatok állnak rendelkezésre az önkormányzat területén található beépített terület 100 %-ára vonatkozóan	3.2.14. legjobb környezeti vezetői gyakorlat

A MOBILITÁSRA VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

23. A megtett utak közlekedési módok szerinti megoszlása	%	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A vizsgált területen különféle közlekedési eszközökkel (pl. gépkocsi, autóbusz, kerékpár) megtett utak száma, elosztva az összes megtett út számával	A kezelt terület	Kibocsátások	A városban a kerékpáros közlekedésaránya 20 % vagy magasabb VAGY a város az elmúlt 5 évben legalább 50 %-kal megnövelte a kerékpáros közlekedés részarányát. A városban használt fenntartható közlekedési módok (pl. gyaloglás, kerékpározás, autóbusz, villamos, vonat) aránya 60 % vagy magasabb	3.3.1., 3.3.2., 3.3.6., 3.3.7. és 3.3.8. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
24. Létezik a gyaloglás/kerékpározásra vonatkozó szakpolitika	igen/nem	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A város politikai szempontból elfogadott, ennek szentelt szakpolitikával rendelkezik, amely népszerűsíti a gyaloglás/kerékpározást; ezenfelül megvannak határozva a gyalogos/kerékpáros infrastruktúra javítására vonatkozó célok és az ebbe való beruházások	A kezelt terület	Kibocsátások	A város közlekedési infrastruktúrába és annak karbantartásba való beruházásának legalább 10 %-át a kerékpáros infrastruktúrára különíti el	3.3.2. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
25. A kerékpáros infrastruktúra teljes hossza	km km kerékpársáv/km között	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A kerékpáros infrastruktúra hossza (kerékpársávok) abszolút értékben mérhető (km) vagy elosztható a járművek számára fenntartott közúti hálózatok hosszával	A kezelt terület	Kibocsátások	—	3.3.2. legjobb környezeti vezetői gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
26. A közös gépkocsihasználati rendszer felhasználóiak száma	Felhasználók száma/ 10 000 lakos Felhasználók száma/ megosztott járművek száma	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A közös gépkocsihasználati rendszer felhasználóinak száma a következőképpen számítható ki: — a rendszer összes felhasználójának száma, elosztva a lakosok számával és megszorozva 10 000-rel — a rendszer összes felhasználójának száma, elosztva a megosztott járművek számával	A kezelt terület	Kibocsátások	—	3.3.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
27. Rendelkezésre álló megosztott gépkocsik	Lakosok száma/megosztott gépkocsik száma	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	Az önkormányzat területén élő lakosság száma, elosztva a közös gépkocsihasználati rendszer flottájában rendelkezésre álló gépkocsik számával	A kezelt terület	Kibocsátások	Minden 2 500 lakosra legalább 1 megosztott gépkocsi jut	3.3.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
28. A magántulajdonban lévő kiváltott gépkocsik	A magántulajdonban lévő kiváltott gépkocsik száma/megosztott járművek száma	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A közös gépkocsihasználati rendszer által kiváltott (a tulajdonosok számára feleslegessé vált), magántulajdonban lévő gépkocsik száma, elosztva a rendszer flottájában rendelkezésre álló összes gépkocsi számával	A kezelt terület	Kibocsátások	A közös gépkocsihasználati rendszer üzemeltetőjének flottájához tartozó egyes járművek legalább 8 magántulajdonban lévő gépkocsit váltottak ki	3.3.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
29. Integrált jegyvel fizetett utak aránya	%	A tömegközlekedésért felelős közigazgatási szervek	A tömegközlekedéssel, többféle közlekedési móddal végrehajtott és integrált jeggyel fizetett utak száma, elosztva a tömegközlekedéssel, nem egyszeri utazásra feljogosító jeggyel megtett összes út számával	A kezelt terület	Kibocsátások	Az utak legalább 75 %-át integrált jeggyel fizették	3.3.4. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapintuitó az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
30. Elektromos járművek aránya	%	Összes helyi önkormányzat	Az utakon közlekedő összes elektromos jármű (típusonként, pl. elektromos gépkocsik, elektromos kerékpárok) száma, elosztva az összes adott típusú gépjármű számával	A kezelt terület	Kibocsátások	—	3.3.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
31. Töltőállomások száma	Töltőállomások száma/lakos	Összes helyi önkormányzat	Az elektromos járművek számára fenntartott összes nyilvános elektromos töltőállomás száma, elosztva a terület lakosainak számával	A kezelt terület	Kibocsátások	—	3.3.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
32. A légszennyező anyagok koncentrációjának csökkentése	%	Összes helyi önkormányzat	A légszennyező anyagok (PM ₁₀ , ammónia és nitrogén-oxid) koncentrációját rendszeresen méri a város bizonyos pontjain (pl. iskolák, parkok, lakóövezetek közelében). A légszennyező anyagok koncentrációjának csökkentését úgy kell kiszámítani, hogy az egyes légszennyező anyagok kiindulási (a behajtási díj bevezetése előtti) koncentrációjából ki kell vonni az anyag végső (a behajtási díj bevezetését követő) koncentrációját, és ezt el kell osztani a légszennyező anyag kiindulási koncentrációjával	A kezelt terület	Kibocsátások	A légszennyező anyagok (PM ₁₀ , ammónia és nitrogén-oxid) behajtási díjjal lefedett területen belüli koncentrációja (átlagosan) 10%-kal csökkent a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest	3.3.7. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
33. A behajtási díjjal lefedett területre történő behajtások számának csökkenése	%	Összes helyi önkormányzat	A behajtási díjjal lefedett területre behajtott magánjárművek száma, elosztva az ugyanerre a területre a behajtási díj bevezetése előtt behajtott magánjárművek számával	Behajtási díjjal lefedett terület	Kibocsátások	A behajtási díjjal lefedett területre mentesítget nem élvező járművel történő behajtások száma 20%-kal csökkent a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest	3.3.7. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
34. A tömegközlekedési eszközök megnövekedett sebessége és pontossága	%	Összes helyi önkormányzat	A tömegközlekedés átlagos sebessége a behajtási díj bevezetése után, elosztva a tömegközlekedés behajtási díj bevezetése előtti átlagos sebességével. Ugyanez alkalmazható a tömegközlekedés pontosságára is a behajtási díj bevezetése előtt és után	Behajtási díjjal lefedett terület	Kibocsátások	A tömegközlekedési járművek behajtási díjjal lefedett területen belüli sebessége és pontossága 5 %-kal javult a behajtási díj bevezetése előtti helyzethez képest	3.3.7. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
35. Munkaidőben rendelkezésre álló parkolóhelyek aránya	%	Összes helyi önkormányzat	A munkaidőben átlagosan rendelkezésre álló parkolóhelyek száma, elosztva az összes parkolóhely számával	A kezelt terület	Kibocsátások	Az utcai parkolóhelyek 80–90 %-a munkaidő 90 %-ában foglalt	3.3.8. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
36. Parkolási minimumkövetelmények	igen/nem	Összes helyi önkormányzat	A közigazgatási szerv koflátozhatja az ingyenes parkolóhelyek számát (az utcai parkolóhelyek és a földalatti garázsok esetében) az újonnan épült létesítmények esetében, és hivatalos politikát fogadhat el a már meglévő létesítményekre vonatkozó korábbi parkolási követelmények fokozatos eltörlése céljából	A kezelt terület	Kibocsátások Biológiai sokféleség	A városban nincsenek érvényben parkolási minimumkövetelmények (az utcai parkolóhelyek és földalatti garázsok esetében) az újonnan épült létesítmények esetében, és a város rendelkezik hivatalos politikával a már meglévő létesítményekre vonatkozó korábbi parkolási követelmények fokozatos eltörlése céljából	3.3.8. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
37. A kiszállító járművek CO ₂ -kibocsátása	kg CO ₂ -egyenérték/év kg CO ₂ -egyenérték/hónap	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A kiszállító járművek szén-dioxid-kibocsátása egy konkrét időkereten belül (pl. évente, havonta) a logisztikai szolgáltató központ által kiszolgált területen	A logisztikai szolgáltató központ által kiszolgált terület	Kibocsátások	A szolgáltatási területen a kiszállító járművek szén-dioxid-kibocsátása 40 %-kal csökkent a logisztikai szolgáltató központ létrehozását megelőző helyzethez képest	3.3.9. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékesség	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetői gyakorlat
38. A szolgáltatási területen naponta megített kiszállítási utak száma	Kiszállítások száma/nap	A mobilitásért felelős közigazgatási szervek	A logisztikai szolgáltatók által kiszolgált területeken a kiszállítási járművek által naponta megített utak száma	A logisztikai szolgáltató központ által kiszolgált terület	Kibocsátások	A szolgáltatási területen naponta megített kiszállítási utak száma 75 %-kal csökkent a logisztikai szolgáltató központ létrehozását megelőző helyzethez képest	3.3.9. legjobb környezeti vezetői gyakorlat

A FÖLDHASZNÁLATRA VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

39. Az újonnan beépített területek aránya	%	A földhasználat tervezésért felelős özszeres helyi önkormányzat	Újonnan beépített területek (m ²) – figyelembe véve bármilyen vízhatlan beépített területet, pl. épületek, utak, bármilyen növényzet vagy víz nélküli terület →, elosztva a vizsgált időszak kezdetén (pl. 1, 5, 10 éve) beépített területtel	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.4.1. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
40. Támogatják a települési hőszigetelés csökkentésére irányuló intézkedéseket	igen/nem	A földhasználat tervezésért felelős özszeres helyi önkormányzat	Mind a magán-, mind a köz tulajdonban lévő épületeknél és területeken támogatják a települési hőszigetelés csökkentésére irányuló intézkedéseket (pl. zöld területek, zöld tetők vagy fényvisszaverő anyagok használata) a kezelt területen	A kezelt terület	Kibocsátások Energiahatékonyság Biológiai sokféleség	—	3.4.2. legjobb környezeti vezetői gyakorlat
41. Alacsony környezeti hatású vízelvezetés előírása	igen/nem	A földhasználat tervezésért felelős özszeres helyi önkormányzat	Új létesítmények építésénél – ideértve a meglévő beépített területek nagyobb felújításait – alacsony környezeti hatású vízelvezetést kell alkalmazni	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.4.3. legjobb környezeti vezetői gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomron követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetési gyakorlat
A VÁROSI ZÖLD TERÜLETEKRE VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK							
42. Természetes és félig természetes területek aránya	%	A városi zöld területek kezeléséért felelős közigazgatási szervek	Természetes és félig természetes területek (km ²) a lakott területen, elosztva a teljes lakott területtel	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.5.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
43. Városi zöld és kék területek aránya	%	A városi zöld területek kezeléséért felelős közigazgatási szervek	Zöld és kék területek (km ²) (a lakott területen), elosztva a teljes városi területtel	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.5.2. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
44. A zöld tetők aránya	%	A földhasználat tervezéséért felelős özszeres helyi önkormányzat	A zöld tetővel rendelkező épületek száma, elosztva az önkormányzat területén található összes épület számával	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.5.3. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
45. Terv a parlagon heverő zöld területek és a peremterületek számára	igen/nem	A földhasználat tervezéséért felelős özszeres helyi önkormányzat	A közigazgatási szerv a lakott területen belül a parlagon heverő zöld területek és a peremterületek helyreállítását és környezetvédelmi irányítását célzó tervvel rendelkezik	A kezelt terület	Biológiai sokféleség	—	3.5.4. legjobb környezeti vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomron követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezeti vezetési gyakorlat

A HELYI KÖRNYEZETI LEVEGŐMINŐSÉGRE VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

46. A légszennyező anyagok koncentrációja	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	A levegőminőség kezeléséért felelős valamennyi közigazgatási szerv	A városi területeken bizonyos helyszíneken (pl. iskolák, parkok, lakóövezetek) mintavételezett légszennyező anyagok (PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, NO_2) szintje (éves átlaga)	A kezelt terület	Kibocsátások	Az ebben a legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlatban meghatározott összes mutató eredményei elérik az Egészségügyi Világszervezet által készített levegőminőségi iránymutatókban megállapított szinteket	3.6.1

A ZAJSZENNYEZÉSRE VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

47. A helyi határértékeket meghaladó zajszintek aránya	%	A zajszennyezés kezeléséért felelős közigazgatási szervek	A helyi határértéket meghaladó zajszintet rögzítő mérések száma, elosztva az összes zajszintmérés számával	A kezelt terület	—	—	3.7.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat

A VÍZELLÁTÁSRA VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

48. A vízfogyasztásmérők elterjedtségének aránya	%	Az ivóvízellátásért felelős közigazgatási szervek	Az (egyéni felhasználói szinten) egyéni vízfogyasztásmérővel rendelkező fogyasztók száma, elosztva az összes fogyasztó számával	A kezelt terület	Víz	A vízfogyasztásmérők elterjedtségének aránya a háztartások vagy végső fogyasztók szintjén 99 % vagy magasabb	3.9.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat
49. Az okos vízfogyasztásmérők aránya	%	Az ivóvízellátásért felelős közigazgatási szervek	Okos vízfogyasztásmérővel rendelkező fogyasztók száma, elosztva a vízfogyasztásmérővel rendelkező összes fogyasztó számával	A kezelt terület	Víz	A (legalább az év egy részében) szűkös vízkészletekkel rendelkező területeken a vízfogyasztásmérők a háztartások/végső fogyasztók szintjén okos mérők Az összes új épület rendelkezik vízfogyasztásmérővel (okos mérővel a szűkös vízkészletekkel rendelkező területeken)	3.9.1. legjobb környezeti vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomron követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
50. A vízinfrastruktúra szivárgási indexe	%	Az ivóvízellátásért felelős közigazgatási szervek	A vízinfrastruktúra szivárgási indexének kiszámítása: aktuális éves valós veszteség/elkerülhetetlen éves valós veszteség	A kezelt terület	Víz	A vízinfrastruktúra szivárgási indexe 1,5-nél alacsonyabb	3.9.2. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

A SZENNYVÍZTISZÍTÁSRA VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

51. A vízszennyező anyagok eltávolítási hatásfoka	%	A szennyvíztisztító felelős közigazgatási szervek	Az egyes vízszennyező anyagok (KOI, BOI5, ammónia, összes nitrogén és összes foszfor) eltávolítási hatásfokát úgy kell kiszámítani, hogy az egyes vízszennyező anyagok kiindulási koncentrációjából ki kell vonni az anyag végső koncentrációját, majd el kell osztani a kiindulási koncentrációjával	Szennyvíztisztító telep	Víz	Az elért eltávolítási hatásfok a következőképpen alakul: legalább 98 % a BOI5, legalább 90 % a KOI, legalább 90 % az ammónia, legalább 80 % az összes szerves nitrogénvegyület, valamint legalább 90 % az összes foszfor esetében	3.10.1. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
52. A szennyvíztisztítás villamosenergia-használata	kWh/lakosegyenérték/év	A szennyvíztisztító felelős közigazgatási szervek	A szennyvíztisztítás teljes éves villamosenergia-használata, elosztva azzal a lakosegyenértékkel, amelyre a szennyvíztisztító telepet tervezték/amellyel működik	Szennyvíztisztító telep	Víz	A szennyvíztisztító telep villamosenergia-használata: — 18 kWh/lakosegyenérték/évnél alacsonyabb a nagy méretű (10 000 lakosegyenértéket meghaladó méretű) települési szennyvíztisztító telepek esetében — 25 kWh/lakosegyenérték/évnél alacsonyabb a kis méretű (10 000 lakosegyenértéket el nem érő) települési szennyvíztisztító telepek esetében	3.10.1. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
53. Mikroszennyezők eltávolítási hatásfoka	%	A szennyvíztisztító felelős közigazgatási szervek	Az eltávolítási hatásfokot úgy kell kiszámítani, hogy a mikroszennyezők kiindulási koncentrációjából ki kell vonni a mikroszennyezők végső koncentrációját, és ezt el kell osztani a mikroszennyezők kiindulási koncentrációjával	Szennyvíztisztító telep	Víz	A mikroszennyezők átlagos eltávolítási hatásfoka nagyobb, mint 80 %	3.10.2. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Mutató	Szokásos mértékegység	Fő célcsoport	Rövid leírás	A nyomron követés ajánlott minimumszintje	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
54. A szennyvízárám mikro-szennyvezők eltávolítása céljából harmadlagos szennyvíztisztításon áteső éves szennyvízárám, elosztva a teljes éves szennyvízárámmal	%	A szennyvíztisztítási felelős közigazgatási szervek	A mikro-szennyvezők eltávolítása céljából harmadlagos szennyvíztisztításon áteső éves szennyvízárám, elosztva a teljes éves szennyvízárámmal	Szennyvíztisztító telephely	Víz	A mikro-szennyvezőket az éves szennyvízárám legalább 90 %-ából eltávolították	3.10.2. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
55. A szennyvíztisztító telepen a saját termelésű villamos energia és hőenergia aránya	%	A szennyvíztisztítási felelős közigazgatási szervek	A helyszínen az iszap anaerob rothasztása által termelt (biogázból származó villamos energia és hőenergia) és a szennyvíztisztító telepen felhasznált energia, elosztva a szennyvíztisztító telepen felhasznált teljes energia mennyiségével	Szennyvíztisztító telephely	Víz	A biogázból származó saját termelésű villamos energia és hőenergia a 10 000 lakosgyenértéket meghaladó méretű települési szennyvíztisztító telepek energiateljesítményének 100 %-át lefedi a helyszíni termikus iszapszártás nélküli, illetve 50 %-át a helyszíni termikus iszapszártást alkalmazó üzemek esetében	3.10.3. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
56. Monoégetésen átesett szennyvíziszap aránya	%	A szennyvíztisztítási felelős közigazgatási szervek	A szennyvíztisztító telepen termelt, monoégetésen átesett szennyvíziszap mennyisége, elosztva a szennyvíztisztító telepen termelt szennyvíziszap teljes mennyiségével	Szennyvíztisztító telephely	Víz	—	3.10.4. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat
57. A visszanyert víz aránya	%	A szennyvíztisztítási felelős közigazgatási szervek	A szennyvíztisztítás során termelt visszanyert víz mennyisége, elosztva a tisztított szennyvíz teljes mennyiségével	A kezelt terület	Víz	—	3.10.5. legjobb környezetvédelmi vezetési gyakorlat

Kapcsolódó legjobb környezeti vezetői gyakorlat	Kiválósági referenciakövetelmények	Kapcsolódó alapmutató az 1221/2009/EK rendelet IV. melléklete szerint (C.2. szakasz)	A nyomon követés ajánlott minimumszintje	Rövid leírás	Fő célcsoport	Szokásos mértékesség	Mutató
3.10.7. legjobb környezeti vezetői gyakorlat	—	Víz	A kezelt terület	A felfogott és a helyben a talajba jutott esővíz becsült mennyiségének az önkormányzat lakott területén leeső összes becsült esővízhez viszonyított éves százalékos aránya	A települési csatornázásért és a földhasználat tervezéséért felelős közigazgatási szervek	%	58. A lakott területeken felfogott és a talajba jutott esővíz aránya

A ZÖLD KÖZBESZERZÉSRE VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

3.11.1. legjobb környezeti vezetői gyakorlat	A közbeszerzések 100 %-a tartalmaz környezeti vezetői követelményeket, amelyek legalább az EU GPP-követelményeiben előírt teljesítési szinteket írják elő azoknál a termékeknél, amelyekre elérhető EU GPP-követelmények (pl. irodai papír, tisztítószerek, bútorok)	Energiahatékonyság Anyagfelhasználási hatékonyság Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	Szervezeti szint	A környezeti vezetői követelmények tartalmú közbeszerzések száma, elosztva az összes közbeszerzés számával (termekek kategória szerinti bontásban)	Minden közigazgatási szerv	%	59. Környezeti vezetői követelményeket tartalmazó közbeszerzések aránya

A KÖRNYEZETVÉDELMI KÉPZÉSRE ÉS AZ INFORMÁCIÓK TERJESZTÉSÉRE VONATKOZÓ LEGJOBB KÖRNYEZETVÉDELMI VEZETÉSI GYAKORLATOK

3.12.1. legjobb környezeti vezetői gyakorlat	—	Energiahatékonyság Az anyagfelhasználási hatékonysága Víz Hulladék Biológiai sokféleség Kibocsátások	A kezelt terület	A környezeti vezetői képzési tevékenységekkel közvetve vagy közvetlenül elért állampolgárok aránya	Közigazgatási szervek	%	60. A környezeti vezetői képzési tevékenységekkel közvetve vagy közvetlenül elért állampolgárok aránya